

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84.—
za pol leta " " " " 42.—
za četrt leta " " " " 21.—
za en mesec " " " " 7.—
Za inozemstvo celoletno K 95.—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto " " " " K 15.—
za inozemstvo " " " " 20.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostolpna petstvrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat " " " " po K 1-20
uredni razglas " " " " po K 1-80
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 4.—

== Poslano: ==
Enostolpna petstvrsta K 3.—
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hru.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Zborovanje Jugo- slovanske Strokovne Zveze v Zagrebu.

Danes se zbirajo zastopniki našega
delavstva v Zagrebu, da sklepajo o svoji
organizaciji in utrdijo vse predpriprave za
socialne boje bližnje prihodnosti. Čas, v
kterem se zbirajo, je po svoji resnobi brez
primerne v zgodovini delavskega gibanja.
Vse, kar vidimo in v Evropi opazujemo,
kaže na to, da se nahajamo v dobi poloma
industrijskega in kapitalističnega sistema
naše kulture.

Kratkovidnost in požrešnost Pariza bo
razvoj dogodkov pospešila. Kakor so vise-
le oči sveta na Parizu in zaupanje vseh
narodov na njegovih odločitvah, tako je
razočaranje in obup nad sklepi tega mi-
rovnege posveta danes povsod silen in na
vso moč nevaren. Može, ki imajo usodo
človeštva v svojih rokah in so oznanjevali
z vznešenostjo in močjo svoje besede mir
in bratstvo med narodi, so podvržili svoje
dežele cenzuri, prekomu sodu in militarizmu
ter vrgli na države svojih sosedov
mrežo špijonaže. Strup podkupovanja bri-
zga na vse strani in izpodkopava temelje
priateljstva med narodi. Ostuden boj za
zasebne interese in gospodarske koristi
je izpodrinil resno delo za vzpostavitev
razdeljane Evrope. Zveza narodov, ki naj
bi odstranila iz sveta krvave vojne, je v
nevarnosti. In vendar je ta misel rešilna
deska našega časa. Če ne bo mogoče, naj-
ti načina, da se mednarodni spori in pre-
piri rešijo potom sporazuma, potem je
usoda civilizacije končana.

Trumoma se množijo zato vrste onih,
ki hočejo z mednarodno močjo delavstva
izsiliti v meščanskih vojnah nov družabni
red.

Naše delavstvo, nasprotno vsakemu
nasilju, stoji v boju za krščansko demokra-
cijo pred nalogami, ki jih prej niti slutilo
ni. V veliki preureditvi, ki bo prišla, bo
imelo izkazati svojo sposobnost. Socijali-
zacija našega gospodarstva bo spravila na
dan probleme, kjer se bo izpričalo, kdo
kaj velja in premore v praktičnem življe-
nju. Na cesti in v tovarni se bo izkazalo,
če so naši socialni ideali v stanu pre-
urediti svet.

Socijalna demokracija in boljševizem
misli, da se da preroditi človeštvo z
novo in pravičnejšo razdelitvijo gospodar-
skih dobrin med človeško družbo. Vse
njih prizadevanje in razmišljanje se suče
okoli problema, kako izvesti to porazdeli-
tev. Mi smo mnjenja, da je boj za gospo-
darske pravice delavstva sicer potreben,
toda prerodenje človeštva more priti le iz

prerojenega njegovega mišljenja. Prenovi-
tev človeške družbe pomeni za nas pre-
novitev posameznika.

V tem tiči vsa razlika med krščan-
stvom in socialno demokracijo. Krščan-
stvo išče rešitev in osvoboditev človeštva
v njega notranjosti, v človeški osebnosti,
socialna demokracija v zunanjih napra-
vah. Trdno smo prepričani, da bodo vse
gospodarske pridobitve, ki nam jih pri-
nese čas, brez pomena, ako ne bodo v
proletariatu ustvarjeni duševni in pred-
pogoji za ta družabni red. To je temelj,
na katerem sloni vsa izvedljivost socija-
lizma.

Naše delavstvo, ki zboruje danes v
Zagrebu, naj se zaveda s ponosom tega,
kar zastopa. Pozdravljamo Jugoslovansko
Strokovno Zvezo in ji želimo veliko bo-
dočnost.

Anton Lajovic:

Naša kultura in naša politika.

Naša centralna vlada namerava, ka-
kor je bilo pred kratkim razvideti iz notic
v listih, izdati za celo državo veljavno no-
vo avtorsko pravo.

Pri danih razmerah je brezdvomno,
da bo to avtorsko pravo, če postane zak-
on, ostalo za dolgo vrsto let v veljavi in
ga z ozirom na preobilico drugih nujnih
državnih nalog ne bo mogoče po potrebah
izpreminjati.

Zato pa je nujno potrebno, da se novi
zakonski načrt, preden se predloži zakono-
dajnim organom, da v pretes onim,
katerih se v prvi vrsti tiče, namreč
ustvarjajočim umetnikom. Ti morajo do-
biti priliko, da povedo vse, kar jih je te-
žilo in oviralo pri dosedanjem pravnem
stanju.

Ne dvomim, da se vse naše politične
stranke zavedajo važnosti kulturnega raz-
voja narodovega. Dasi se pretežni del po-
litičnega delovanja strank obrača na za-
dovoljitev gospodarskih potreb naroda,
torej onih potreb, ki omogočajo narodu
njegov fizični obstoj, vendar mislim, da se
ne da prezreti, da samo fizični obstoj ni
nobenemu narodu zadnji in edini cilj nje-
govega življenja, temveč da je le baza za
čim močnejši razvoj narodovih duševnih sil
torej za razvoj narodove duševne kulture.

Le narodova duševna kultura je ono,
kar pusti takorekto večne sledove v člo-
veštvu za seboj, četudi narod sam po več-
stoletnem bitju izgine iz zgodovine.

Ena izmed glavnih sil, ki narodu tvorijo
nove kulturne vrednote, pa so narodovi
umetniki v svoji celoti.

Če je njim zasigurana možnost dobre-
ga prospevanja s tem, da jim je zajamče-
na primerna eksistenca, zajamčen je v
enaki meri razvoj narodovi kulture.

Mislim pa, da je za osiguranje materi-
jelne eksistence umetnikov nezadostno
sredstvo, če država tuintam enemu ali
drugemu umetniku da višjo ali nižjo pod-
poro ali pa tu in tam kako naročilo. Mno-
go važnejše je, da vlada ustvari tako
pravno stanje, da bo umetniku za njego-
vo delo zasigurano primerno plačilo in da
umetnika ne bo mogoče izkoriščati več
na tak neverjeten način, kakor se je do-
godevalo doslej.

Mislim, da ni neznano, da imajo naj-
manj talenta spraviti svoje stvari dobro v
denar, ravno oni umetniki, ki proizvajajo
najlepše in najdragocenejše umotvore,
zakaj njihovo mišljenje je stalno usmerje-
no na vse drugo kot na kupčijo.

Iz krogov naših umetnikov vem, da
so bili mnogi izmed njih pri dosedanjih
pravnih razmerah silno izkoriščani, da je
ob njihovem delu založnik ali pa oni, ki
je samo v komisiji na primer knjigo pro-
dajal, da še celo stavec, ki je njihovo knji-
go stavil, neprimerno več zaslužil, kakor
avtor stvaritelj sam.

Zadnja avstrijska novela občege dr-
žavlanskega zakonika je prinesla nekaj
malega novih določb, ki pomenijo neka-
ko malo zaščito avtorjev.

Toda to je še dosti premalo.
Gotovo nikjer drugje ni toliko gospo-
darske neizkušnosti in lahkovernosti,
kakor v krogih umetnikov.

Iskati bo torej treba vseh mogočih
novih kavelj, da se prepreči izkoriščanje
umetniških proizvodov in njihovih av-
torjev.

Kako se bodo našle primerne oblike,
to je stvar zakonodajne tehnike.

Opozoriti pa bi hotel že sedaj na
neko principijelno vprašanje.

Dosedaj je avtorsko pravo štivilo
umetniške proizvode in avtorje le iz ne-
kega zasebnopravnega stališča. Treba pa
je poudariti, da umetniških proizvodov ni
smeti gledati s stališča, kot da je njihova
pravna usoda samo stvar avtorja in nje-
govih pravnih naslednikov.

Nasprotno! Vsako umetniško delo,
projicirano v realnost, postane kamen v
stavbi narodove duševne kulture, sila, ki
pušča v duševnem narodovem življenju
svoje kroge in katere narod v svojem du-
ševnem razvoju ne more več pogrešati.

Vsako umetniško delo narodovega
umetnika je torej v tem smislu n a r o d o v a
in zato j a v n a z a d e v a.

To naziranje, če si ga osvoji zakono-
dajalec, mora imeti za posledico daleko-

sežne izpremembe v avtorskem pravu. In
ne samo v tem pravu!

Z ozirom na odločilni pomen avtor-
skega prava za naš kulturni razvoj je pač
dolžnost našega zastopništva v nardo-
nem predstavništvu, zvezana s težko
odgovornostjo, da pazijo na to, da avtor-
sko pravo ne postane prej zakon, preden
niso njegovega načrta temeljito premo-
trili prizadeti umetniški krogi.

J. C.

Nekaj o reformi v po- uku latinščine.

V zadnjem času smo čitali precej član-
kov in razprav o nujni potrebi, da se gim-
nazije reformirajo. Iz kakšnih razlogov pa
smo prišli do tega sklepa, ki ga enoglasno
odobravajo skoro vsi pedagogi in strokov-
njaki? Izvečine radi klasičnih jezikov, ker
nismo zadovoljni s končnimi uspehi, ki jih
opazujemo pri absolventih teh predmetov.
Da so pa uspehi v taki meri nezadovoljivi,
je kriv način poučevanja.

Zato smatram za umestno in v i n t e r e s u
naše mladine za potrebno, da se lo-
timo z vso vsmo vprašanja, kako bi do-
segli v teh predmetih boljše uspehe. Po
mojem mnenju novi načrt za srednje šole,
ki so ga izdelali v Beogradu — ne da bi
pritegnili k sodelovanju naše profesorske
strokovne zveze — ne bo sprejemljiv za
Slovenijo; zato mislim, da ne bo odveč,
ako podam nekaj misli o reformi v pouku
latinščine.

Stari avstrijski učni načrt je stavil v
višjih razredih pouku latinščine za cilj
to-le: Spoznati potom temeljitega čitanja
najznamenitejša dela rimske literature in
si pridobiti na ta način podlago za pravil-
no razumevanje rimskega kulturnega živ-
ljenja; ročnost v prevajanju ne preteškega
latinskega teksta. Zbujanje zmisla za vzor-
en slog.

Torej poznavanje najboljših pisateljev
— pesnikov in prozaikov — in razumevan-
je rimskega kulturnega življenja tvorita
prvi dve točki tega načrta.

Toda iz onih klasikov, ki jih čitamo v
šoli, ne bomo nikdar pravilno umevali živ-
ljenja Rimljanov; iz teh nam ni mogoče
spoznati njihovih vsakdanjih socialnih in
kulturnih potreb in navad, njihovega po-
litičnega in upravnega ustroja.

Ako naletimo pri čitanju tuintam na
izraze kakor interrex, magister equitum,
censor, capitis deminutio minima, relega-
tio, exilium, circus maximus, flamen dialis
itd., jih seveda učencem sproti razložimo,
obširneje ali pa bolj na kratko. Toda

volucionarnega lista. Ko pride Svetislav
pozdravljat svojega očeta, mater in sestro
k Manojlu (svojemu stricu), ga Ačim in
Manojlo zakleneta zvijačno v sobo, iz ka-
tere ne more cel dan, češ, da bi s svojim
pisarjenjem ne razsrdil ministra, vsled če-
sar bi njegov načrt šel po vodi.

Tudi Svetislav se nahaja v neljubem
položaju. Ljubi namreč ministrovo hčerko
Draginjo, toda pot do nje se mu zdi težka,
ker ni verjetno, da bi minister, političen
protivnik Svetislava, privolil kdaj v poro-
ko Draginje z urednikom protivladnega
lista.

Mladen, ki je bil do sedaj vsaj na zu-
naj zaročenec Julkin, začne sanjariti za
Manojlovo hčerko Jovanko.

Ačim napravi pri ministru obisk, toda
ministrova sestra Persida, stara devica,
govori pred avdijenco z njim in se zaljubi
vanj — ne preveč — a toliko, da mu je
pripravljena pomagati do premostitve v
Belgrad. Ačim pa v svoji dobrodušnosti ne
razume ponujene pomoči. V avdijenco je
prišel tudi Sava Savić — a ne k ministru,
ampak k Persidi, ker noče več biti cari-
narski uradnik. Poročiti jo hoče, da tako
zleze na kako višje mesto. Stvar se mu
posreči, zaročene vizitke so že tiskane, mi-
nister je vse dovolil. Toda Persida obvesti
s pismom Ačima, naj pride še na en raz-
govor glede njegove zasnubitve — pismo
pa pade v roke Ačimove žene Savete
same. Saveta ku k ministru in ga ozmer-

LISTEK.

Protekcija.

To ime je dal srbski komedijograf
Branislav Nušić enemu svojih najboljših
del v dramatični obliki. Morda bi bil za
naslov izbral lahko tudi »Korupcija« ali
»Trgovina s koriti in z mastnimi služba-
mi«, pa nič ne da, saj naslov ne izpremeni
ničesar na tem, kar je hotel pisatelj pove-
dati v svoji petdejski veseligradi.

Tudi ne gre za to, je-li Nušić slikal
razmere v višjih belgrajskih vladnih kro-
gih in srbski buržoaziji, ali je izbral Bel-
grad in njegove ministre za tarčo svojega
jedkega sarkazma, glavna »pointe« leži v
tem, kako se protekcija vrši in kako člo-
vek — ki, eden kakor drugi, leze po lestvi
navzgor, četudi je z gnojnico namazana —
in jo hoče izkoristiti sebi v prid — če pa
ni drugače, tudi drugim v škodo.

Dejanje se vrši sicer v Belgradu, pa
bi ga lahko brez vsake škode premestili
na Dunaj ali v Pariz — tarča bi bila za-
deta tuintam, povsod, mogoče samo v
Švici ne. Povsod se »korita« dele po isti
šabloni, za katero je treba samo nekaj pri-
poročil od »žlahte« in če ima častiteljni
»bourgeois« še malo lastne energije ter še
bolj častihlepno gospo soprogo, tedaj na-
redí še obisk v ministri predsohi. Ako
se mu posreči nredeti tudi skozi vrata v

ministrov kabinet — vselej pač ne gre kar
tako — je stvar že skoraj zrela in počakati
je treba samo še — podpisanega »ukaza«.
Vselej pa se stvar ne opravi tako gladko.
Treba je posedati po štirinajst dni in še
več v predsobi, treba je obsipati ministro-
vega slugo z nاپitnino in cigaretami, pa
ko je že vse v redu, minister za mizo z vi-
zitko v roki, sluga pri vratih, ki čaka na
povelje — pa se gospodu ne poljubi več
sprejemati in — hajdi domov, pridemo zo-
pet jutri. Nušić je samo radi komičnih si-
tuacij, ki jih doživljata ministrova predso-
ba in njegov sprejemni kabinet razdelil
igro v drugem dejanju v dvoje pozorišč.
Nepopisno komike je izsul igralcem v njih
zmožnosti, zato pa je tudi režijo zelo otež-
kočil in ji naprtil velike težkoče.

Tudi ni mogel cele ekpozicije očrtati
že v prvem dejanju — razvoj gre svojo pot
tudi skozi celo drugo dejanje; kar naen-
krat se v tretjem dejanju zgodba silno za-
vozlija. Vozel postaja vedno trši, zaplet-
ljaj vedno nejasnejši, četrto dejanje gre v
isti sapi fortissimo svojo pot dalje, že peto
dejanje je prišlo nekako do srede, pa le
nobene rešitve. Peti prizor V. dejanja še
enkrat zmeša pamet vsem protagonistom,
nihče ne ve, pri čem da je. V dvanaistem
prizoru pa pisatelj vzame nož in s par
urezi je ves voz in v koscih, komedija je
končana in pred seboj vidimo — ne boj se
smrti rod jugoslovanski — četrto ženino
in nevest.

Situacijska komika je v nekaterih pri-
zorih izborna, karakterna seveda odvisi
od igralcev samih. »Plavati« je v taki ko-
mediji nemogoče, ker že igra sama na
sebi zahteva, da jo igralec zna skoraj na
pamet. Šepetalec skoraj ne sme priti v po-
štev, kajti s šepetalcem igralec ne doseže
efekta v hitrem tempu, v katerem je treba
igrati — vsaka prisiljena pavza pa skvari
cel prizor in zgreši večkrat tudi situacijo.

Zgodba je sledeča: Ačim, predsednik
okrajnega sodišča obišče s svojo ženo Sa-
veto in hčerko Julko svojega brata Ma-
nojlja, ki biva v Belgradu. Glavni namen
njegovega obiska pa je, da gre — k mini-
stru in prosi za premeščenje v Belgrad.
Njemu ni toliko do tega, toda žena ga sili,
hčerka ga prosi, naj se vendar vsaj toliko
potrudi, da napiše tozadevno prošnjo mi-
nistru. Nekaj dni prej je prišel v Belgrad
mlad koncipient Mladen, napol zaročenec
z Ačimovo hčerko Julko. Ta jih pri Ma-
nojlju obišče in se seznanja obenem tudi z
Manojlovo hčerko Jovanko. Ta obisk po-
rabi Ačim v to, da mu Mladen prepiše na
čisto prošnjo na ministra, kajti sam piše
grdo in se pri pisanju vedno pomaže s čr-
nilom. Svetislav, Ačimov sin je že deli
časa v Belgradu in urejuje list »Narodni
priatelj«, ki napada vladno korupcijsko
politiko. To pa Ačimu, njegovemu očetu
seveda ni prav, ker ravno sedaj bi se rad
mazal s protekcijo — kaj pa bo dosegel,
če je njeov lastni sin urednik tako »re-

splošno se ta slučajen komentar hitro pozabi ali ga učenec v spominu zamenja z drugim, ki razjasnjuje približno sličen pojem. Kajti učenec ne najde potrebne asociacije v spominu, s kjo bi spojil novopridobljeni pojem. Zato bi dosegli hitreje in lažje zaželjeni uspeh, ako bi se vse te realije predavale sistematično in sicer v višjih razredih. Potem bi strokovni učitelj v vsakem razredu vedel, kaj so učenci že predelali, in česa še ne poznajo; v tem slučaju ne bi bilo treba izgubljati draga časa z vzporednim obrazloževanjem realij, ki se pri dosedanjem pouku morajo ponovno razlagati.

Upoštevati bi bilo treba državne in privatne starožitnosti, literaturo Rima, združeno z razlago glavnih zgradb, umetnost, kolikor moremo o njej govoriti, in izkopine. To naj bi se predavalo po eno uro na teden tako dolgo, dokler bi se tvarina predelala. V petem razredu državne starožitnosti, v šestem privatne starožitnosti, v sedmem literatura, ostalo v osmem. Seveda ne na znanstveni, ampak na poljudni podlagi, skušajo najti odgovarjajoče primere v našem sedanjem življenju. To gotovo ne bi bilo odveč ne brez sadu.

Rimska umetnost in literatura sta z nekaterimi izjemami seveda le posnetek grške kulture. Na realnih gimnazijah bi se pa vendar morali pri pouku latinščine precej obširno predelati.

Da bi pa mogli te realije vtisniti učenecem bolj v spomin, bi bilo potrebno nazorne nauka: imeti bi morali kot dopolnilno primerne slike, da na njih pokažemo učenecem te nam popolnoma tuje starožitnosti. Sicer se nahajajo po nekaterih zavodih take slike, ali večinoma v nepopolnem obsegu. V vsakem razredu naj bi bil tudi razobešen tloris Rima, da bi si učenci že v nižjih razredih lahko ogledali posamezne stavbe, ki so omenjene po latinskih čitankah.

Mitološki komentar bi se moral podajati sproti; sicer pa ima vedno vsaka boljša izdaja na koncu klasika razložena vsa imena in vse mitološke osebe, ki nastopajo v dotičnem delu.

Kar se tiče čtiva, bi si morali postaviti v višjih razredih kot princip, da čitamo mnogo. Neznane besede bi eventualno lahko prestavil profesor sam. Saj se skoro vedno iste besede ponavljajo in z mnogim čitanjem bi si jih učenec moral nehoti zapomniti. Prestava bi morala biti podana v slovenskem duhu in naj bo kolikor mogoče prosta.

Aktuelno je tudi vprašanje, ali naj se dosedaj uvedeni klasiki nadomeste z drugimi, oziroma ali naj se dodajo še drugi. Jaz pristavljam le to, da ne smemo čitati klasikov le radi posebnosti pisateljevega sloga, kakor čitamo n. pr. Cezarja.

Gramatična ura naj v višjih razredih odpade in naj se porabi za prej omenjene realije. Tudi slovnice razprave pri čitanju naj se kolikor mogoče omeje. Ako se učenec ni prej naučil slovnice, se je v višjih razredih tudi ne bo. Zato pa bodimo v nižjih razredih strožji!

Naloge iz slovenščine na latinščino v višjih razredih naj se odpravijo, namesto teh naj se določijo naloge iz latinščine v slovenščino. Na ta način bo učenec prisiljen naučiti se latinskih besed in konstrukcij; prisiljen bo, da bo samostojno čital klasike in jih umeval, in to je cilj pouka v latinščini.

Istotako prenehajmo z zahtevo, da nam pripovedujejo učenci vsebino prečitanih odstavkov v latinskem jeziku. S tem se zgublja dosti časa.

Prestave iz materinega jezika v latinski in latinski pogovori so bili potrebni v prejšnjih časih, ko je bila latinščina prometni in diplomatični jezik.

Poleg tega smatram za jako umestno, da se sestavi v slovenskem jeziku kaka

ja, zakaj dopušča, da njegova sestra zapečuje njenega moža, ki ima živo ženo.

Minister misli, da je mož, ki ima živo ženo Sava Savič, ga ozmerti in zapodi, svojo sestro pa pošteno ošteje.

Sava Savič gre iskat ono »svojo ženo« in po podatkih, ki mu jih da sluga, pride ravno v hišo Manojlovo. Svetislav je med tem ušel z doma in se zaročil z ministrov hčerko Draginjo, kljub temu, da sta si minister in on politična nasprotnika. Ker Svetislav je, kakšna kolobocija je doma, povabi ministra in Draginjo, da gredo na Manojlov dom. Tam se najdejo nazadnje vsi: Mladen je zasnubil »ovanko, Sava Savič, ki ga je minister naglal, sprejme roko Julkina, pride Svetislav z Draginjo, in Manojlo, ki je udovec, »pomezičuje« Persidi, ki je prišla z ministrom in Draginjo. Štiri pare vidimo v zadnjem prizoru na odru, kar se pa tiče protekcije, že pride, saj »žlahta« je prav na široko zapletena.

Igrala se bo ta komedija na sestanku Slov. dij. zveze, ki ima ta teden svoj sestanek. Igra je dosegla v Zagrebu velik uspeh, upamo pa, da nam bodo gospodje akademiki in gospodične igralkice pri »Ljudskem odru« nudili z uprizoritvijo te komedije tudi lep in vesel večer.

Ivan Gruden.

antologija ali krestomatija iz onih pesnikov in prozaikov oziroma iz onih del teh pisateljev, ki jih zaradi prekratkega časa ne moremo čitati v originalu v šoli.

Tako bi bil pouk v latinščini vsaj malo spopolnjen. Potem bo vsak abiturient poznal rimsko literaturo in si bo ohranil v duhu vsaj malo sličico kulturnega življenja rimskega naroda in bo mogoče bolje umeval značaj njegovih potomcev.

Ne smešite se!

»Napredna akademična omladina« in akad. društvo »Skrlić« v Pragi sta sklicala dne 28. julija t. l. sestanek celokupne jugoslovanske akademične omladine v Pragi, ki naj zavzame stališče k izjavi belgradskega dijaštva proti osnovanju teološke fakultete v Belgradu, dalje za zrušenje vseh že obstoječih teoloških fakultet in da protestirajo proti imenovanju novega dijakovskega škofa dr. Aksamovića. Izmed 250 akademikov, ki so ostali še v Pragi, jih je prišlo na sestanek 35, med temi je bilo 5 zastopnikov jugoslov. katol. akad. društva »Krek« v Pragi. Ostali so s svojo nepriznatostjo jasno demonstrirali proti sklicateljem, ki poskušajo zavesti jugoslov. omladino v kulturne boj, diktiran od zgoraj. Sklicatelji videč prazno dvorano, so razočarani gledali drug drugega, dvorana pa, ki naj bi se tresla od navdušenih protestov, je kazala svoja suha rebra — prazne stole. Odpovedati sestanek, kar je zahtevalo nekaj prisotnih, bi bila velika blamaža zanje, zato so si izbrali manjše zlo — sklepati pred praznimi stoli v imenu celokupnega dijaštva utemeljujoč to s tem, da imajo pravo delati sklepe pod imenom celokupne akad. omladine; smola pa, ki se je sestanka prijel, se ga je držala skozi inšoz tako n. pr. v izbiri glavnega referenta g. Tomažića. Mesto da bi utemeljeval svoje resolucije na podlagi znanstvenega dokazovanja in s tem skušal prepričati poslušalce o nepotrebnosti in škodi teoloških fakultet, je izbral krajšo in vsakdanjo pot: prišel je na dan z »dokazi« kot n. pr. o »Kristovi legendi«, »bajki religiji«, o izmišljenem postanku Boga, o dogmah, inkvizicijah, papežih itd. Prišel je do zaključka, da teologija ni znanost zato, ker se od početka ni spremenila tako kot druge znanosti. Primerjal je cerkev z Avstrijo in prorokoval, da bo tudi ona kmalu razpadla. Tako je šel cel referat dalje v obliki golih trditev. Rad bi presadil še mnogo njegovih rožic na javen vrt, pa je škoda prestora. Sklenil je svoj referat s pozivom, da je treba teološke fakultete zatreti, ker bi one mogle imeti vpliv tudi na druge fakultete! Stavljal je štiri resolucije, v katerih naj bi se celokupna jugoslov. omladina pridružila protestu belgradskega dijaštva proti osnovanju novih in za zrušenje starih bogoslovnih fakultet. K tem resolucijam je podal zastopnik »Kreka« tov. star. Godnič sledečo izjavo:

Ker stoji jugoslovansko katol. akademično društvo »Krek« na stališču popolne svobode prepričanja vsakega poedinca kakor tudi vsake korupcije, izjavljam v imenu jugoslov. katol. akademikega društva »Krek«, da odrekamo gospodom sklicateljem kakor tudi današnjemu zborovanju vsako pravico, sklepati in govoriti v imenu celokupne akademske jugoslovanske omladine v Pragi.

Kakor si »napredna« akademska omladina prilaščuje pravico, udeleževati v privatnem in javnem življenju svoje protivrsko stališče, tako smatramo mi za svojo narodno dolžnost, delovati na to, da ponikne v zadnjo kočo naše domovine nazarje, ki sloni na že tisočletja trajajoči krščanski kulturi; prve nositeljice te kulture so bile do sedaj radi svojega etičnega pravca ravno teološke fakultete, katere imajo vsled tega pravico do obstoja in enakopravnosti.

Ravno tako ni današnji sestanek upravičen, debatirati in sklepati o zrušenju stika med državo SHS in Vatikanom, in to iz čisto enostavnega razloga, ker ta stik niti ne obstoja več.

Končno nimajo tudi pravice postavljati se za zaščitnike krščanske narodne jugoslovanske cerkve elementar, ki stojijo po svojem kulturnem razmišljanju na protivrskem stališču.

Ta izjava je sklicatelje končno uverila, da oni nikakor ne morejo sklepati v imenu celokupnega akad. dijaštva. Svetujemo jim, naj rajši še nadalje ostanejo pod svojimi firmami! Zakaj se jih branite? Ime celokupno jugoslovansko dijaštvo vas vabi, kaj ne, toda naše vrste so dovolj močne, preko teh ne pridete!

Novice iz Pariza.

Poštna zveza med domovino in Parizom so še vedno slabe. Od 1. julija naprej prihaja sicer tudi direktna pošta. Toda francoska vojaška oblast jo odpira. Rekomandirana pisma prihajajo v 4 dnevih, časniki v 6 dnevih. Večkrat pa se pošta izgubi, t. j. ne pride do naslovljenca. Telefonska zveza sploh ni mogoča, telegram-

ska zveza pa dobi predsednik delegacije za kratek trenutek na dan z Belgradom. Zato je informacija še vedno slaba. Dne 25. in 26. julija so n. pr. pariški listi pisali o »vojaški revoluciji« v Jugoslaviji, ki je izbruhnila v Zagrebu, Varaždinu in Mariboru, ki je proglasila boljševiško republiko na Hrvaškem, ki kriči proč od Srbije, kar se je poostroilo z demisijsko ministra Slovenca Korošca. Od nikoder nismo dobili drugačnih poročil o tej zadevi. Šele 27. julija popoldne je prinesel prvi »Journal de Genève« avtentično uradno poročilo o teh dogodkih, torej šele 5 dni pozneje, ko so se zgodili, potem ko so ogrski in nemški viri razposlali kriva poročila po vsem svetu.

Bolgarski delegati so bili jako hladno sprejeti. Nastanjeni so celo blizu pariškega središča. V nedeljo, 27. julija so imeli iti k službi božji; nekateri so šli v rusko pravoslavno cerkev sredi mesta, drugi v protestantsko cerkev, drugi zopet v katoliško. Bolgari so torej nekoliko manj zaprti, kakor Nemci in Avstrijci, vendar jih opazuje povsod straža, ki jim zabranjuje vsako občevanje z zunanjim svetom; časnike pa smejo brati vse, ki jih dobijo v prodajalnah. Mirovna konferenca se pridno bavi z bolgarsko mirovno pogodbo. Prišla pa je zopet v zagato, iz katere ne more ven. Francija, Anglija in Japonska hočejo dati Grčiji celo Tracijo, tako da Bolgarija ne bi imela pristopa do egejskega morja. Amerika in Italija pa sta zato, da pride Bolgarija do morja. Italija je že odnehala v prilog Grkom. Amerika pa se še dozdaj ni udala. Venizelos je telegrafično prosil Wilsona, naj odneha. Wilson pa še ni odgovoril, tako da se misli, da Amerika raje ne bo podpisala miru z Bolgarijo, s katero itak ni imela vojske.

Avstrijska delegacija bo prosila za podajanje roka. Po časnikih da razglašati, da lahko odgovori šele sredi avgusta, in da bo mir podpisan sredi septembra. Zunanji avstrijski minister Bauer je odstopil, da bi ententa bila še bolj naklonjena Avstrijcem, ker je Bauer zagovarjal priklonitev Avstrije k Nemčiji. Baje je odstopil tudi radi tega, ker ni dosegel sporazuma Avstrije z Italijo glede Tirolske.

Italijo so začeli pariški listi že narahlo napadati najprej radi dogodkov na Reki. Potem ji očitajo, da je podpirala Avstrijce proti Jugoslovonom in da je pošiljala ogrskim boljševikom strelivo. Vse to se tudi, da se Sonnino posmejujejo v Rimu. O Tittoniju pa pišejo, da zdaj po odhodu Wilsona in Georgea vodi mirovno konferenco. Jadransko vprašanje je še vedno zapečaten knjižga.

Mirovna konferenca je poslala na Ogrsko razglas, da želi z Ogrji skleniti mir, vendar pa ne z Bela Kunom, ampak s kako drugo vlado, ki bo vladala po volji ogrskega ljudstva. Pariški listi pišejo, da bi naj vse sosednje države marširale proti Budimpešti, da bi že enkrat bil konec Kunove strahovlade in začetek miru v osrednji Evropi.

Srbski vojaki, ki so defilirali v Parizu pri slavnosti dne 14. julija, so bili pozneje tudi v Londonu in v Bruslju, povsod živahno pozdravljeni pri enakih defilejih. V Belgiji so bile velike slavnosti v prilog francosko-belgijskega prijateljstva v Poincarejevi in Fochovi navzočnosti.

Clemenceau dela nedeljske izlete v opustošene kraje, kjer obljublja ljudem vladno pomoč. Odkar je naznanil, da bodo kmalu volitve, so se začele stranke pripravljati za volitve. Radikalna in radikalno-socialna stranka se ostro izjavljata proti boljševizmu.

Pri raznih komisijah mirovne konference so se udje zamenjali, ker so šli nekateri domov, drugi pa na dopust. Samo Clemenceau s kroglo v telesu dela neutrudljivo naprej.

Ostavka Protičevega kabineta.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Uradno poročilo: Danes popoldne je predsednik ministrskega sveta Stojan Protić predložil Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu prestolonasledniku Aleksandru ostavko celokupnega kabineta. Istočasno je ministrski predsednik obvestil o tem činu predsednika narodnega predstavništva. Ostavka, ki jo je predložil predsednik ministrskega sveta g. Stojan Protić Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu prestolonasledniku Aleksandru se glasi: Belgrad, 1. avgusta. Vaše kraljevsko Visočanstvo! Čast mi je predložiti Vam ostavko svojo in kabineta, ki tu težki korak v sedanjih razmerah navažam v glavnem nastopno: 1. Med menoj, kot predsednikom vlade in g. ministrom za notranje stvari obstoje že dalj časa močne difference v pogledu naše notranje politike. Vsi moji poizkusi, da te difference, ako ne popolnoma eliminiram, pa vsaj ublažim in učinim znosljive, so ostali brez uspeha. 2. Službeni odnosi med menoj in g. ministrom za notranje stvari so abnormalni in brez potrebnega vzajemnega za-

upanja, kar je zelo škodljivo za interese službe in države. 3. Medsebojne občevalne neprilike se niti po 7 mesecih, odkar se je sestavil sedanjí kabinet, niso mogle odpraviti, ali vsaj v jači in neobhodno potrebni meri zmanjšati, poleg vseh mojih osebnih prizadevanj in truda. To je zelo nerodno, vpliva ne samo na vse naše gospodarsko življenje, na zdravstvo vsega naroda ter prehrano in obnovu zemlje, temveč tudi na politično razmerje v državi. 4. Razlika v obsegu in načinu izvedbe agrarne reforme med menoj in ministrom za agrarno reformo, ki se v svojem delu drži ne samo rezervirano in je še, kakor se zdi, v tej smeri podpiran od svoje stranke. Te razlike se zrcalijo tudi v narodnem predstavništvu v toliki meri, da skoro ni došlo do krize ministrstva za agrarno reformo v narodnem predstavništvu v času moje službene odsotnosti. 5. Zaradi vsega tega so se odnosi v narodnem predstavništvu v toliki poostroili, da so postali gotovo neznosljivi. 6. Imam vtis po mnogih znakih, da želi »rekonstrukcijo« kabineta tudi demokratska stranka, kar je tudi javno naglaševal eden njenih glavnih organov »Riječ SHS«. 7. Da se je kriza in moja ostavka pojavila ravno v tem času v odsotnosti parlamenta, je vzrok ta: Pred nekoliko dnevi, že 3. t. m., je bilo pred kabineto vprašanje o izpopolnitvi že od prej izpraznjene škofijske stolice v Dja-kovu. Proti mojim intencijam in intencijam kabineta, ki so se jasno pokazale in izrazile na tej seji sami, se je spravilo to vprašanje v javnost tako nerodno, netaktilno in strastno, da sem moral jaz proti temu revoltirati. Takoj drugi dan po tej kabinetni seji, v kateri se je to vprašanje razpravljalo n reševalo, kaki koraki da se naj podvzamejo pri Sv. Stolicy in da bi se to vprašanje spravilo na pravo pot, je prišla »Demokracija« poročilo o tej ministrski seji, ki je name napravilo vtis, katerega se tudi do sedaj še nisem mogel iznebiti. To je bil polslužben komunik, objavljen proti cilju, ki se je šele ustvarjal, časnikarska kampanja proti Vatikanu in episkopatu, da se izvede nekake vrste pritisk nanj. Zaradi tega se je brezdvomno dal tudi koraku kraljevske vlade v tej stvari značaj ostrega protesta, in za listom »Demokracija« je tudi »Riječ SHS« otvorila istega dne to kampanjo. Po mojem pomnvanju o vodstvu državnih poslov in v sedanjem položaju dežele v notranjosti in zunanosti, se razmere ne morejo pomiriti s takimi manirami, ki so se do sedaj javile pri tako delikatnih vprašanjih in ki se v znatni meri tičejo tudi naših notranjih odnosov in zunanega položaja. Čast mi je naprositi Vaše kraljevsko Visočanstvo v najtoplejši hvalačnosti za dosedanje zupanje Vašega Visočanstva meni in mojim drugom, da blagovolite sprejeti zahtevno moji globoki udanosti. Podpis: St. M. Protić.

Država SHS.

Delo parlamentarnih odsekov.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Za parlamentarnega odmora so odseki pregledali in pripravili zakonske predloge.

Povratek poslancev v Belgrad.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Zaradi ministrske krize je dospelo semkaj mnogo poslancev iz vse dežele.

Mornariška uprava.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Vojni minister je na predlog mornariške sekcije izdal odredbo, po kateri se ustanove nekatere sekcije v obmorskih mestih.

Razdelitev veleposestev.

LDU Belgrad, 1. avgusta. V ministertvu za agrarno reformo se je imenovala strokovna komisija z nalogo, da izvede zakonito razdelitev veleposestev v Bosni in Hercegovini ter v delih Dalmacije.

Ustanove za revne dijake.

LDU Belgrad, 1. avgusta. V ministertvu za prosveto se razmotriva vprašanje glede ustanov za reven dijake in način, kako se bodo letos podelile. V to svrhu bo ministertvo za prosveto zahtevalo potrebne kredite od finančnega ministertva. Za to se bo imenoval posebna komisija.

Napisi na železniških vagonih.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Minister za promet je odredil, da bodo poslej vse železniške lokomotive in vagoni imeli za napis nastopne črke: D Z SHS (Državna železnica SHS).

Ruski delegati na potovanju po Jugoslaviji.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Ruski delegati v Belgradu bodo te dni odpoštovali v Sarajevo, Mostar, Dubrovnik in na Cetinje, da stopijo v ožje stike z osvobojenimi brati.

Dobava blaga iz inozemstva.

LDU Belgrad, 1. avgusta. V ministrstvu za prehrano se dela za dobavo večje množine blaga iz inozemstva. Doslej je došlo mnogo ponudb od zasebnikov, in sicer neposredno ali pa preko naše agenture v inozemstvu. Te ponudbe se proučujejo in v najkrajšem času se določijo dobave. Dokler ne dobi država velike množine blaga, ne bo konec draginje.

Prepovedan izvoz ameriškega sladkorja.

LDU Belgrad, 1. avgusta. Iz New Yorka javljajo trgovinski zbornici, da je ameriška Unija za kratko dobo dveh do treh mesecev prepovedala izvoz sladkorja. Vzrok te odredbe tiči v tem, da se je poslednji čas izvozilo toliko sladkorja, da ga je bilo že premalo za domače potrebe.

Nove poštne znamke.

LDU Beograd, 1. avgusta. Razpisane natečaja za izdelavo novih osnutkov za poštne znamke se je udeležilo okoli 30 umetnikov. Komisija je pred nekaterimi dnevi pregledala vposlane osnutke in izbrala primerne. Poročilo še ni objavljeno.

Bolgari vračajo vagone.

LDU Beograd, 1. avgusta. Te dni je prišlo iz Bolgarskega 64 lokomotiv in 1150 vagonov, ki so jih Bolgari leta 1915. po romarskem napadu uplenili. Vagone bodo uporabljali na progi Smederevo — Niš — Solun.

Ljudsko šolstvo.

LDU Beograd, 1. avgusta. Izpremembe glede ljudskega šolstva in zlasti glede izboljšanja položaja učiteljev so bile dne 23. julija podpisane. S tem je en del tega zakona veljaven.

Nov preobrat na Madžarskem.**Seja osrednjega delavskega sveta.**

LDU Budimpešta, 1. avgusta. (DunkU.) OKU poroča: Osrednji delavski svet je imel danes popoldne sejo, pri kateri je Zoltan Ronai v daljšem govoru razmotril o današnjem položaju proletarske diktature. Izvajal je med drugimi: »Madžarski proletarij je upal na hitro razširjenje svetovne revolucije, na uspešno prodiranje ruske armade in na poštvalnost madžarskih slojev samih. Vsi ti trije pogoji se niso uresničili v toliki meri, kakor smo pričakovali. Proletarij v zapadnih državah se ni z dovoljno odločnostjo postavil na stališče proletarske vzajemnosti in ni zadostno podpiral proletariata republike sovjetov, ki je v svojem gigantnem boju proti močnemu imperializmu entente moral končno podleči. Na ta način je ententa začasno zmigala, toda ta zmaga je samo zato, ker nam je postalo zaenkrat nemogoče, nadaljevati boj. Mi se boja ne izogibljemo, toda nočemo pošiljati proletariata na morišče. Zato smo prepustili svoja mesta oni vladi, ki se hoče pogajati z entento.« — Nato je govornik predložil ministrsko listo novega kabineta in končal svoj govor z besedami Friderika Adlerja: »Duha ni mogoče ubiti!« — Bela Kun je izjavil, da bi bil rajši videl, ako bi bil proletarij sprejel borbo na barikadah. Glede izpremembe v vladi je dejal, da bodo po njegovem mnenju napočili še hudi časi, zakaj v ozračju bo ostala vedno nekaka revolucionarna napetost. Treba je vzdržati za vsako ceno slovo v proletariatu; ako to ne bi bilo mogoče, je rekel h koncu, tedaj bo treba vnovič po možnosti v boljših okoliščinah, sprejeti borbo in začeti novo dobo svetovne, mednarodne proletarske revolucije. Delavski svet je vzel tako govor Ronaia, kakor izjave Bele Kuna brez razprave na znanje.

Oklic sovjetske vlade.

LDU Budimpešta, 1. avgusta. (DunkU.) OKU poroča: Sovjetska vlada je izdala oklic na prebivalstvo, kjer objavlja, da zahteva ententa v svojem ultimatumu odstop sovjetske vlade in ustanovitve nove, drugačne vlade kot pogoj za pričetek mirovnih pogajanj. Dalje pravi, da bi vsak odpor proti ententnim silam povzročil samo novo brezuspešno krvolitje, zaradi česar sovjetska vlada rajša prostovoljno odstopi. Nova vlada da sestoji iz nekdanjih voditeljev madžarskih strokovnih delavskih organizacij in se opira na moč organiziranega delavstva. Njega naloga je v prvi vrsti, vzdržati javni mir in red ter pogajati se z entento.

Oklic vojnega ministra.

LDU Budimpešta, 2. avg. (OKU.) Vojni minister Haubrich je izdal nastopno proklamacijo: Na mesto prejšnje vlade je stopila prehodna vlada, ki bo imela edino-le to nalogo, da vzpostavi mir in red. Tovariši! V prvi vrsti morate vi skrbeti za to. Ta uboga, hudo izkušena dežela vam bo hvaležna, ako sedaj ohranite popolno disciplino in red, ker potembosta zava-

rovana tudi po deželi. Do vas imam najmočnejše zaupanje. Na onega pa, ki se temu pozivu ne bo pokoril, bom v interesu vsega prebivalstva z vso strogostjo treščil s pestjo.

Preki sod v Budimpešti.

LDU Budimpešta, 1. avgusta. (DunkU.) OKU poroča: Vojni minister Haubrich je kot diktator mesta Budimpešte izdal oklic, kjer proglašja za vse področje 4. voja postrejeni preki sod; kdor bo kalil red in mir ali ropal, bo na mestu ustreljen. Ob 20. uri se morajo zapreti vsi javni lokali. Po pol 21. uri zvečer ne sme biti na ulici nihče več, razen organov javne oborožene sile.

Oklic načelnika italijanske misije.

LDU Budimpešta, 1. avgusta. (DunkU.) OKU poroča: Načelnik v Budimpešti poslojuče italijanske misije podpolkovnik Romanelli je izdal oklic, kjer pozivlje prebivalstvo glavnega mesta in vse dežele, naj vzdrži red in mir, ter izjavlja, da hoče storiti vse, kar je v njegovih močeh, da izpolnjuje pri ententi če ne popolno, pa vsaj delno odpravo blokade in olajša na ta način položaj Madžarske.

Nova vlada sprejme vse predloge.

LDU Budimpešta, 2. avgusta. (DKU.) — Brezlično.) Poveljnik italijanske vojaške misije podpolkovnik Romanelli je brzojavil predsedniku Clemenceauju: Ogrska sovjetska vlada je odstopila; nadomestila jo je nova vlada, ki izjavlja, da sprejema predloge zavezanih in prijateljskih držav, kakor so bili določeni dne 25. julija na Dunaju po knezu Borgheseju in polkovniku Cunninghamu. Nova vlada je meni kot edinemu zastopniku zavezniških in prijateljskih vlad v Budimpešti dala nalog poveljnikom nasprotnih armad predlagati premirje.

Dosedanje postave ostanejo v veljavi.

LDU Budimpešta, 2. avgusta. (DKU.) Uradni list objavlja naredbo, po kateri ostanejo vse dosedanje postave, kakor tudi vse odredbe sovjetske vlade veljavne, dokler jih vlada ne bo izrecno razveljavila.

Razporeženje v Budimpešti.

LDU Budimpešta, 2. avg. (OKU.) Odstop sovjetske vlade so v Budimpešti sprejeli z največjim mirom. Vest o demisiji se je razširila snoči, ko so nabijali razglase vojnega ministra Haubricha, po katerih mora vsakdo biti ob 8. uri zvečer doma. Ob pol 9. uri so bile ceste prazne in patrole niso imele nobenega povoda, da bi nastopile. Vojaki so popolnoma zanesljivi. Tudi zunaj mesta nahajajoče se Rdeče garde so se javile v vojašnicah, ne da bi čakale posebnega poziva. Tudi delavski bataljoni so se ponudili za vzdrževanje reda in miru, ako bi bilo treba. Najvažnejša javna poslopja v mestu so bila močno zasedena. Promet med njimi je bil neoviran. Vse moštvo Rdeče garde, okoli 25.000 mož, je bilo vso noč pripravljeno. Kakor poroča »Nepszava«, je opozoril vojni minister, naj se vsakdo ogiba demonstracij. Niti proletarij niti meščani ne smejo zagrešiti netaktnosti. Bivši častniki naj nikar na to ne mislijo, da bi si prišli svoje distinkcije, in nihče naj ne izobeša bele zastave. Sotrudniku lista »Pester Lloyd« je dejal vojni minister: V glavnem mestu je popoln mir. Čete izvajajo moja povelja z najboljšo disciplino. Spričo njihove zanesljivosti in prizadevnosti bom mogel prevzeti jamstvo za vzdrževanje reda in osebne varnosti.

Po odstopu Bele Kuna.

LDU Dunaj, 2. avgusta. (DunkU.) Kakor doznava list »Ungarische Post« iz verodostojnega vira, je včeraj popoldne poveljništvo rumunske armade dobilo od entente povelje, da se imajo sovravnosti takoj ustaviti, nakar je rumunska armada nemudoma ustavila ofenzivo proti Budimpešti. Glasom lista »Neues Wiener Tagblatt« je izjavil odlični član entente misije na Dunaju, da se ententa nikakor ne more zadovoljiti z novim položajem na Mažarskem, ker so v novi vladi zastopani večinoma možje, ki so tudi za komunističnega režima igrali vlogo v javnosti. Kakor poroča »Neues Wiener Tagblatt« nadalje, so rodbine odstopivših komunističnih ljudskih poverjenikov dobile dovoljenje, da se smejo priseliti v Nemško Avstrijo. Sorodniki ljudskih poverjenikov bodo prispeli na Dunaj najbrže tekom današnjega dne. V mestu se bodo mudili samo malo časa, nakar se bodo začasno naselili v dunajski okolici. Komunistični ljudski poverjeniki sami, predvsem Bela Kun in Szamuely, bodo s pomočjo entente odpotovali v inozemstvo.

Bela Kun na Dunaju.

LDU Dunaj, 2. avgusta. (DKU.) Bela Kun je dobil dovoljenje za prebivanje v Nemški Avstriji. Dospel je na Dunaj in bo prebival v taborišču za interniranje.

Razna poročila.**Mirovni posvet.**

LDU Lyon, 2. avgusta. (Brezlično.) O delovanju mirovne konference se poroča: Vrhovni zavezniški svet se je sestal k seji v petek popoldne. Na dnevnem redu so bila predvsem nekatera vprašanja, katerih proučevanje je bilo poverjeno posameznim strokovnim komisijam in ki se vračajo sedaj zopet na posvetovalno mizo vrhovnega sveta skupno z elaborati dotičnih komisij. V petek jutraj se je v orsajski palači sestala k posvetovalni podkomisiji, ki izdeluje načrt za poslovanje komisije za obnovo in odškodnino. Popoldne je bilo v Versaillesu posvetovanje med zavezniškimi in nemškimi delegati glede nekaterih vprašanj obnove. Nemška komisija za industrijalno obnovo je dospela v Versailles v petek jutraj. Člani komisije so: Riebert, Berger, Silberschmidt, Belker, Kube, Pfus, Kochertholer in Mertes. Komisija je prišla iz Spaja. V plenarni skupščini v petek popoldne se je razpravljalo o preskrbi s premožem in z živino, kakor tudi o obnovi industrialnih obratov. — V orsajski palači sta zborovali tudi komisiji za poljske probleme in za vprašanje otočja Spitzbergov.

Vprašanje bolgarskih mej.

LDU Lyon, 2. avgusta. (Brezlično.) V četrtkovni seji vrhovnega sveta alirancev je Tardieu, načelnik teritorialne komisije, poročal o vprašanju bolgarskih mej in je dal prečitati sklepe, ki jih je sprejela ta komisija z ozirom na omenjeno vprašanje. Izjavil je, da se strinja s stališčem Grkov, in zahteval v imenu komisije, kateri predseduje, da se prisodi Tracija Grški. Ameriški zastopnik Withe je ugovarjal, da Grki v omenjeni pokrajini ne tvorijo absolutne večine prebivalstva in da bi rešitev, kakršno predlaga Tardieu, odvzela Bolgariji izhodišče na Egejsko morje. O obeh naziranjih se je dolgo razpravljalo; sklenili niso ničesar končno veljavnega, marveč so odgodili razpravo na petek.

Wilson bo predaval.

LDU Pariz, 1. avgusta. (DunkU.) Iz New Jorka se poroča: Predsednik Wilson bo sredi avgusta nastopil svojo turnejo križem Zedinjenih držav. Trajala bo približno mesec dni. Predsednik namerava tekom svojega potovanja imeti 25 predavanj.

Sprememba ruske sovjetske vlade?

LDU Berlin, 2. avgusta. (DunkU.) Posebni poročevalec lista »Vossische Zeitung« v Stockholmu doznava od svojega petrogradskega zaupnika, da je bilo pred kratkim v moskovskem Kremlju važno posvetovanje prvakov sovjetske republike pri katerem je bila glavna točka razprave ustanovitev koalicijske vlade. Lenin je ba je izjavil, da je pripravljen odstopiti kot načelnik vlade, ako se zajamči, da bosta ostala Čičerin, kakor voditelj zunanje politike in Trockij kot organizator armade na svojih mestih.

Zveze narodov ne bo?

LDU Berlin, 2. avgusta. (DunkU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Amsterdam: Glasom vesti tiskovnega urada »Radio« poroča »New York Tribune«, da se je pojavilo gibanje, ki stremi za tem, da se misel o zvezi narodov sploh opusti in da se zajamči svetovni mir s pomočjo tesne zveze med Zedinjenimi državami in Francijo na eni in med Zedinjenimi državami ter Anglijo na drugi strani. Zveza naj ostane v veljavi kot trajen sporazum med omenjenimi tremi velesilami, ki so izšle iz svetovne vojne kot zmagovalke.

Politične novice.

+ Amerika in mirovna pogodba. Ameriški državni podtajnik za zunanje stvari in naslednik Lansinga v vodstvu ameriške mirovne delegacije Polk, je v petek jutraj sprejel v hotelu »Crillon« zastopnike francoskega časopisja. Na razna vprašanja, s katerimi so se obračali nanj francoski časniki, je podal važne izjave, dasi se je izražal nekoliko rezervirano. Glede vprašanja mandatov je dejal, da je skrajno dvomljivo, bodo li Zedinjene države sprejele mandat v Mali Aziji, zakaj prevzete takega mandata bi pomenilo popoln preobrat v zunanji politiki Zedinjenih držav, ki se že stoletja sem izogibajo vsakršnega vmešavanja v izven ameriške posle; zato bi bilo tudi zelo težko, premagati odpor ameriškega javnega mnenja. Z ozirom na boljševizem je rekel, da se v Ameriki ni treba bati ničesar, dasiravno se zdi, da se je boljševizem začel razširati tudi po novem svetu. Sicer bo pa ameriška vlada tudi vnaprej na vse močnike načine podpirala admirala Kolčaka. Glede ratifikacije mirovne pogodbe je izjavil, da bo po mnenju senatorja Lodgeja senatna komisija za zunanje posle odobrila mirovno pogodbo okoli 15. avgusta. H koncu je pripomnil podtajnik Polk, da mora priti na Francosko, kdor si hoče predočiti, koliko je otrepela ta dežela vsled vojne.

+ Napetost med Ameriko in Japonsko. »Lokalanzeiger« javlja iz Haaga: Kakor doznava »Daily News« iz New Jorka, narašča napetost med Zedinjenimi državami in Japonsko čimdalje bolj. Japonška noče niti malo odnehati od svojih teženj. Med tem ko se Zedinjene države pripravljajo na ratifikacijo mirovne pogodbe in izkušajo priti čimprej glede tega na jasno, se drži Japonska zelo rezervirano. Kot vzrok tega zavlačevanja od strani Japonske navajajo, da mora mikado najprej povprašati svet starešin, in svet starešin se sestane šele čez kak štiri tedne. Napetost med Zedinjenimi državami in Japonsko ima pomen tudi za Angleško, ker japonska vlada izjavlja, da ima pravico v primeru oboroženega spopada z Zedinjenimi državami zahtevati od Anglije vojaško in mornariško pomoč.

+ Proporcni volilni sistem v Italiji. Kakor javlja »Berliner Tageblatt« iz Bazla, je italijanska poslanska zbornica po daljšem govoru ministrskega predsednika Nitija sprejela proporcni volilni sistem.

+ Hindenburg vstopi v politično življenje. »Lokalanzeiger« poroča: Hindenburg se bo po poročilu pruskega poslanca Elingemana po svojem vstopu v meščansko življenje pridružil nemško-nacionalni ljudski stranki in prevzel v njej vodilno vlogo.

Dnevne novice.

— Duhovniške izpremembe. Za voditelja dekanata Staritrge je imenovan preč. g. zlatomašnik Ivan Lenart, nadžupnik v Šmartnem pri Slovenjem gradu. — Za mestnega kaplana v Brežici je nameščen č. g. Karel Arlič. — Za ekspeditorja konsistorijalne pisarne in koraliste stolne cerkve v Mariboru je imenovan č. g. Ostrc. — Č. g. kaplan Franc Lužar je prestavljen iz Loke pri Zidanem mostu k Sv. Janžu na Dravskem polju. — Nekdanji vojni kurat č. g. Miroslav Ratej je nameščen kot I. kaplan v Laškem trgu. — Kot kaplani so nameščeni gg. semeniški duhovniki: Anton Tomažič v Ruše (II. kaplan) in Vinko Močnik v Loko pri Zidanem mostu. — Za vojne kurata v Mariboru je imenovan č. g. dr. Sever, duhovnik ljubljanske škofije.

— Zborovanje bogoslovcev. Po sporu zborovanja S. D. Z. ima bogoslovna sekcija svoje zborovanje dne 7. avgusta ob 5. uri popoldne s sledečimi referati: 1. Celibat; ref. bog. Pleša (Ljubljana). 2. Duhovnik — socialni delavec in naša vzgoja; ref. bog. Božnar (Maribor). 3. Naši misijoni; ref. bog. Čejurnja (Gorica, Sob.). dne 9. avg. ob 5. uri pop. Občni zbor »Zveze slovenskih bogoslovcev« in osnivanje »Jugoslovanske bogoslovne zveze«. Zborovanja se vrše v dvorani sv. Srca Jezusovega v semenišču. — Vabljeni so poleg bogoslovcev vsi udeleženci sestanka S. D. Z. — Z. S. B.

— Duhovne vaje. Akademikom in abiturijentom naznanjamo, da se duhovne vaje prične po zaključku zborovanja SDS. dne 11. avgusta jutraj v kn.-šk. zavodih sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. Opozarjamo vse tovariše na izredno važnost kontemplativne strani verskega življenja. Podrobnosti slede. — Odbor SDZ.

— Umrj je v petek v Kamniku g. prof. Jožef Cizelj iz Gorice. Pogreb bo danes popoldne ob 5. popoldne. N. v m. p.

— Podružnica SDZ za ribniški okraj. Na občnem zboru pri Novi Štifi se je dne 23. julija konstituiral sledeči odbor: predsednik fil. Ambrožič France, podpredsednik bog. Oražem Jože, tajnik abit. Ilc Andrej, blagajnik fil. Ilc Jože, knjižničar fil. Gorše Fridolin, revizorja: fil. Lavrič Janez in abit. Prijatelj Jože.

— Iz Ribnice. Podružnica SDZ za ribniški okraj ponovi v nedeljo, dne 3. avgusta narodno igro »Deseti brat«.

— Na zborovanje! Dne 9. avgusta zboruje »Slovenska Zveza v Ljubljani«. Začetek zborovanja ob pol 10. uri. Na zborovanje pridejo tudi zastopniki Hrvaške. Udeležba bodi častna! Posebnih vabil ne bomo razpošiljali, ker računamo na možno zavednost in značajnost članov in članic. — Stanko Pečjak.

— Ameriške pošiljke za novomeški okraj. Vsi oni, ki so bili že obveščeni potom časopisja, da prejmo zaboje, so pozvani s tem, da pridejo na novomeško postajo, kjer bodo razdeljeni vsi zaboji dne 5. avgusta. Vsi prizadeji črnomajlskega okraja bodo dobili svoje zaboje na črnomajlski postaji nekaj dni pozneje; o tem bodo še pravočasno obveščeni.

— Privatna pisma na častnike adjutanture Dravske div. oblasti. Častniško osebje Komande Dravske divizijske oblasti dobiva dan na dan navadna, priporočena in ekspresna pisma strank, katere urgirajo rešitev oziroma prosijo za intervencijo glede rešenja njihovih službenih predmetov in za odgovor. Častniško osebje Dravske div. oblasti vrši svojo dolžnost in je dovolj obremenjeno s noslovanjem ter se

Darujte za „Slov. Dijaško Zvezo“!

nikakor ne more zaposliti s privatno korespondenco službenega značaja.

— V Kočevju je s 1. avgustom začela s svojim delovanjem »Kočevska Čitalnica«, ki si je nadela nalogo, postati središče kočevskega Jugoslovanstva ter ga prekrasiti z družabnim ter podrobnim narodno-kulturnim delom v harmonično celoto. Na ustanovnem obnem zboru se je izvolil in konstituiral sledeči odbor: predsednikom dr. Vilko Maurer, notar, I. podpredsednikom nadupravitelj Gabriel Reven, II. podpreds. okr. šolski nadzornik Josip Novak, tajnikom odvetniški kandidat, dr. Ivan Sajovic, blagajnikom okr. bolnišni vodja Ivan Bogataj, gospodarjem veleindustrijec Anton Kajfež, pravnim konzulentom odvetnik dr. Štefan Rajh, knjižničarjem učiteljica Anda Lehmannova, načelnikom izobraževalnega oddelka gimn. vodja Franc Ks. Watzl, dramatičnega trgovca Borivoj Sbil, pevskega prof. Josip Birsa, za odbornico gospa Iva Beguševa, namestnica gđc. učiteljica Zora Iskra ter Marija Rožmanova, preglednikom nadučitelj Zitko ter davčni nadupravitelj Volk. Na ustanovnem obnem zboru je šlo društvo nad 150 članov ter enega ustanovnika: gospoda Riharda Skubeca iz Trbovelj. Število članov je mej tem znatno poskočilo. Svoje lokale ima društvo v I. nadstropju obširne kočevske gimnazije z javno dostopno čitalnico, knjižnico za katero se nabirajo in hvaležno sprejemajo knjige, ter klubovo sobo v svrhu neženirane družabne zabave. Vsak v Kočevje došli Slovenec najde tu slovensko domačo družbo in potrebne informacije. Društvu želimo enakega uspeha kot so ga dosegle nekatere »Čitalnice« stare rodoljubne dobe po bivših kranjskih nemškutarskih krajih!

— Na veliko ljudsko veselico, ki bo 10. avgusta v Trzinu, pridite društva kolikor mogoče z zastavami, v narodnih nošah in v krojih. Kdor pride že dopoldne, naj ne pozabi naznaniti svojo udeležitev Društvu sv. Jožefa v Trzinu radi skupnega kosila.

— Abiturijentom, ki nameravajo študirati na Češkem Ker v Jugoslaviji še nimamo vseh strokovnih visokih šol, je navezanih še mnogo naših visokošolcev na študij v inozemstvu. Največ jih sedaj študira na Čehoslovaškem, kar je seveda najbolj priporočljivo: V pojasnilo podam pregled čeških visokih šol. V Pragi je na univerzi živinozdravniška vis. šola. (sedaj šele 4. tečaj.) prislonjena na filozofsko fakulteto; mogoče se že v prihodnjem letu otvori popolna živinozdravniška vis. šola v Brnu. Prihodnje šolsko leto se ustanovi trgovska vis. šola v Pragi. Prazka tehnika ima sledeče oddelke: stavbeni odd. (10 tečajev), arhitektura (10 teč.), strojni odd. (8. teč.), elektrotehnični odd. (8. teč.), odd. tehnične kemije (8 teč.), odd. kulturne tehnike (8 teč.), in zemljedeljski odd. (8 teč.). V obnem oddelku so kurzi za montanistične vis. šole (6 teč.), geodetski kurzi (4 teč.) in trgovske vede (4 teč.), ki pa z ustanovitvijo trg. visoke šole odpadejo. Tehnika je tudi v Brnu, ki pa nima vseh oddelkov. Za nas pridejo v prvi vrsti v poštev: arhitektura, tehn. kemija, kulturna tehnika, zemljedelstvo in montanistična visoka šola v mestu Příbram, ker teh oddelkov še ni v Ljubljani. V Taboru je gospodarska akademija, ki se preseli v enem letu kot visoka šola v Brno. — Kdor bi hotel še podrobnejše informacij o tehničnem študiju in prazkih razmerah, naj se obrne na naslov: Ivo Zobec, stud. ing. agr. Novo mesto.

— Razpis služb na meščanskih šolah v Sloveniji. S pričetkom šolskega leta 1919/20 se ustanove in otvorijo v Sloveniji sledeče meščanske šole: 1. v Ljubljani, I. mestna, deška s tremi razredi in eno vzporednico; 2. v Ljubljani, I. mestna dekliska s tremi razredi, tremi vzporednicami in nastavnim razredom; 3. v Ljubljani, Spodnja Šiška, deška meščanska šola s tremi razredi; 4. v Ljubljani, Spodnja Šiška, dekliska meščanska šola s tremi razredi; 5. v Trzinu, deška in dekliska meščanska šola s prvim razredom vsakega oddelka; 6. v Ribnici, deška s prvim razredom; 7. v Ptuj, deška s prvim in drugim razredom. Razen tega se izpremeni nemška dekliska meščanska šola II. v Mariboru v slovensko deklisko meščansko šolo. Sedanja nemška meščanska šola za dečke v Mariboru se izpremeni v meščansko šolo s temeljnimi slovenskimi razredi in z nemškimi vzporednicami. Za te šole in za obstoječe deške in dekliske meščanske šole v Celju, Mariboru, Zalcu, Ptuj, Postojni in na Krškem se za šolsko leto 1919/20 razpisujejo sledeče službe: 1. mesta ravnateljev: dve za Ljubljano (od teh eno v Spodnji Šiški), eno za Ribnico, eno za Trzin, eno za Maribor, eno za Ptuj, dve za Celje, eno za Zalec, vsled eventualne izpraznitve mesta: eno za Postojno; 2. mesta ravnateljic: dve za Ljubljano (od teh eno v Spodnji Šiški), dve za Maribor, eno za Ptuj; 3. mesta strokovnih učiteljev: 7 za Ljubljano (od teh tri za Spodnjo Šiško), 1

za Trzin, eno za Ribnico, dve za Postojno, eno za Ptuj, tri za Maribor, tri za Celje, dve za Zalec, vsled eventualne izpraznitve mesta: tri za Krško; 4. mesta strokovnih učiteljic: 10 za Ljubljano (od teh tri za Spodnjo Šiško), šest za Maribor, tri za Celje, štiri za Ptuj; 5. mesto učiteljice za ženska ročna dela: eno za Ljubljano (dekliska mestna meščanska šola). Prošnje je treba vložiti službenim putem na višji šolski svet do dne 15. avgusta 1919. V prošnjah naj prosilci sicer navedejo mesto, za katero prosijo, vendar se opozarjajo, da veljajo njih prošnje istotako tudi za druga razpisana mesta (razen za mesto učiteljice ženskih ročnih del). Višji šolski svet si pridržuje pravico, da imenuje prosilce in prosilke tudi na druga mesta kakor so prosili, ker je pomanjkanje za meščanske šole izprašanih učiteljev veliko, tako da ne bo mogoče na vsa prosta mesta imenovati izprašanih učiteljev in ker je treba imenovanja izvršiti z ozirom na strokovne skupine in tako, da pride na vsako šolo vsaj nekaj izprašanih moči. Na mesta, ki se ne podelijo izprašanim učiteljem, bodo začasno prideljeni ljudskošolski učitelji, ki se zavžejo, da bodo tekom dveh let položili izposojenostno preizkušnjo za meščanske šole in ki imajo primerno kvalifikacijo.

Ljubljanske novice.

lj Orlovska akademija v Ljudskem domu, katero je priredil vadiateljski zbor Orlovske Zveze, se je izvršila sinoči nad vse pričakovano dobro. Naši mladi telovadni organizaciji Orlov in Orlic sta pokazali lepe uspehe tehnične strani svojega delovanja. Ugajali so nastopi posameznih skupin, posebno Orlov s palicami in Orlic s pajčolani, ki so žele obče priznanje s strani občinstva. Precizion in vsega priznanja vredno so bile izvajane vadiateljske proste vaje. Pozornost so vzbudili rajalni in telovadni plesi, ki smo jih videli prvič, kar obstaja orlovska telovadna organizacija. Nekatere skupine so bile v svoji eleganci izvajanja zares lepe, da so jih morali na željo občinstva ponoviti. Priznanja vredna je bila tudi Enojka. Nekaj povsem novega in zanimivega so bili živi marmornati kipi. Prestavo bodo ponovili v sredo zvečer.

lj Duhovne vaje za vč. gg. duhovnike v jezuitski stolici ljubljanski se prično v ponedeljek, dne 18. avg. zvečer in končajo v petek, dne 22. avgusta jutraj.

lj Vč. gg. voditelje ljubljanskih Marijnih družb vabimo na sestanek, ki bo v ponedeljek, dne 4. avgusta ob pol šestih zvečer v kongregacijski kapeli oo. jezuitov.

lj V poslušnosti svoboda? Odgovor danes ob sedmih zvečer v jezuitski kapeli.

lj Ljudski oder v Ljubljani. Napovedano predavanje se vsled nastalih ovir v ponedeljek 4. t. m. ne vrši. Kdaj se bo vršilo predavanje prihodnji teden, bomo naznanili pravočasno.

lj I. splošno društvo jugoslovanskih vpokojencev v Ljubljani je prejelo iz Škofje Loke obvestilo, da se je tam prijavilo že toliko vpokojencev raznih stanov, da je po društvenih pravilih dana prilika ustanovitvi v Škofji Loki društveno podružnico. Ker se tozadevne priprave že vršijo, vabimo vpokojence vseh stanov obojega spola, da se zgledajo zaradi pristopa pri članu gosp. Kralju v Škofji Loki št. 44, kjer dobijo tudi natančna pojasnila. — Društveno predsedstvo.

lj Stanovanjski akcijski odbor sklicuje za ponedeljek dne 4. avgusta 1919 ob 20. uri važno sejo v običajnem prostoru (dekliska licej, Bleiweisova cesta 23, Boltar).

lj Sestanek zaradi zatvornic. Dne 30. julija t. l. je bil v Ljubljano sklican sestanek, na katerem je bilo zastopanih po svojih odposlancih 20 občin ljubljanske okolice, katerih posestniki imajo svet na barju ali bližini tega. Po podanem poročilu in ostri debati se je soglasno sklenilo: 1.) Vsled poplave napravljene škode naj se takoj od deželne vlade za Slovenijo precejeno in odškodovancem povrnejo, 2.) Vlada se naprosi, naj se nemudoma zatvornice odpro in ostanejo odprte, dokler močvirni odbor zaprtje teh ne odredi, 3.) Nadzorstvo nad zatvornicami se naj podeli močvirnemu odboru, 4.) Močvirni odbor naj prej ko mogoče dokonča znanje vseh potrebnih stranskih jarkov in dotokov, kateri se stekajo v Ljubljani. 5.) Potom naredbe naj se določijo, da morajo, ko bodo glavni jarki iztrebljeni, posestniki ob svojih delih jarkov vrezati. 6.) Mestni magistrat ljubljanski naj prične takoj jarko ob potih vrezavati, ker ta tudi pobira najemnino od trave med poti in jarki. 7.) Na barju v mestni šoli naj se takoj otvori na državne stroške javna telefonska govornica, od katere bi se obveščal ob časa do časa močvirni odbor o stanju vode, dalje bi lahko služil ta telefon v nujnih slučajih n. pr. nesrečah, požaru itd. 8.) Kar je pa do sedaj napravljene škode, si pridržujemo

pravico zahtevati polno odškodnino. Rešitev se od pošlje vladi in naprosi takojšnja od pomoč.

lj Strelnice vaje na tukajšnjem vojaškem strelišču se zopet prične. Občinstvo se opozarja, da ob takih dneh v lastnem interesu ne hodi po Golovcu. — Komanda mesta Ljubljane.

lj Naša se je včeraj, v soboto, precejšnja svota denarja, in sicer na potu od skladišča Balkan v mesto. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri Josipu Sitarju. Hotel Union.

lj Zamenjan dežnik. V torek je nekdo zamenjal v skladišču Balkan dežnik. Vzel je boljše in pustil slabše. Kdor je to storil, se naproša, da ga vrne, ker dežnik je bil izposojen. Vrne naj se Josipu Sitarju. Hotel Union.

Najnovelše.

SPREJEM NAŠEGA DELAVSTVA V ZAGREBU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 2. avgusta. Danes popoldne so pričele prihajati v Zagreb posamezne skupine udeležnikov k razvijanju zastave hrvatskega krščanskega socialnega delavstva. Eni izmed prvih so došli Slovenci, ki so se pripeljali ob tri četrti na 4. uro popoldne na južni kolodvor, med njimi tudi zastopniki slovenskih Orlov. Bili so pristržno sprejeti od hrvatskega delavstva in mestnega občinstva, nakar je krenil sprevod z godbo na čelu po Slovenski ulici, Ilici, Meduličevi ulici v Plinarno pred poslopje Jugoslovan. Strokovne Zveze. Posebno pozornost so vzbujale v Zagrebu lepe slovenske narodne noše, v katerih je došlo večje število slovenskih sester. Na večer je krščansko socialno delavstvo priredilo podoknico kumici gospe Halper. Spreveda ob tej priliki se je udeležilo z lampijoni in godbo okoli 500 slovenskih in hrvatskih delavcev.

MINISTER GOSTINČAR V ZAGREBU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Minister za socialno politiko Jože Gostinčar je odpotoval v Zagreb, da prisostvuje slavnostnemu razvijanju zastave krščansko socialnega delavstva.

POOSTRITVEV MINISTRKE KRIZE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Danes zvečer je objavila »Tribuna« pismo, katero je ministrski predsednik Stojan Protić poslal regentu Aleksandru. Pismo navaja vzroke demisije. V pismu ministrski predsednik precej ostro napada ministra za notranje stvari Pribičevića. Vsled tega pisma se je kriza še poostрила. Razvoj krize postaja vedno bolj zapleten. Gre le za osebnosti in za stranke. Da bi se ustvarila kaka nova platforma za notranje ureditev našega državnega aparata, ali da bi prišla kaka nova ideja, ki bi rešila politični položaj, o tem ni govora. Zato so patrijotični krogi zelo nezadovoljni in gledajo z nezaupanjem na potek krize.

Med kandidati za ministrskega predsednika se imenuje dosedanj ministrski predsednik Stojan Protić. Radikalna stranka z vso odločnostjo zahteva za se mesto ministrskega predsednika, notranjega in finančnega ministra ter še tri druge portfelje. S tem se je kriza le še bolj poostрила, ker tudi demokratje, kolikor jih je navzočih v Belgradu, zahtevajo za se mesto ministrskega predsednika in mesto notranjega ministra.

DEMISIJA SPREJETA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Danes je sprejel regent Aleksander v avdienci predsednika narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovića. Demisija, katero je podal ministrski predsednik je sprejeta. Regent Aleksander je poveril ministrskega predsednika, da vodi nadalje tekoče posle do sestave nove vlade. V torek bo regent ponovno sprejel predsednika narodnega predstavništva dr. Pavlovića, da mu po zaslišanju parlamentarnih krogov stavi konkretne predloge. Rešitev ministrske krize se bo s tem zavlekla.

SRBSKE STRANKE PROTI PRIBIČEVIČU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Potovanje ministrskega predsednika Stojan Protića v Zagreb je napravilo na hrvatske politične kroge jako dober vtis in s tem je stališče min. predsednika Stojan Protića še ojačeno. Nasprotno pa pada ugled ministra za notranje stvari Svetozara Pribičevića in demokratske zajednice. Srbijanske stranke in sicer vse brez izjeme želijo na sedežu ministrstva za notranje stvari drugega človeka kot je Pribičević; nimajo gotovo nič proti temu, ako bi bil Stojan Protić še nadalje ministrski predsednik in ako bi mesto ministra za notranje stvari prevzel dosedanj minister za prosveto Liuba Davidović.

POSVETOVANJE PROTICA Z DR. KOROŠCEM.

(izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Včeraj sta ministrski predsednik Stojan Protić in pa podpredsednik dr. Korošec dalje časa konferirala.

POSVETOVANJE DR. KOROŠCA Z RADIKALNI MI DISIDENTI.

(izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Danes je konferiral ministrski podpredsednik dr. Korošec s predsednikom stranke srbskih radikalnih disidentov Markom Trifkovićem, ministrom za pravosodje. Radikalni disidenti so tista skupina, ki se do danes še ni odločila niti na stran radikalcev, niti na stran demokratov.

MINISTRSKI SVET.

(izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Danes popoldne se je vršil ministrski svet, v katerem so se obravnavale tekoče zadeve. Predsedoval je ministrski predsednik Stojan Protić.

SKLICANJE NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

(izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Za ponedeljek je sklican parlament. Kljub temu, da je došlo v Belgrad že veliko poslancev in da bi bila seja v ponedeljek prav gotovo sklepna, se sodi, da bo parlament vsled ministrske krize za par dni odgojen.

DEMOKRATSKE INTRIGE.

(izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 2. avgusta. Poset podpredsednika dež. vlade za Slovenijo dr. Žerjave v Belgradu so hoteli njegovi politični prijatelji spraviti v zvezo s sedanjo ministrsko krizo. Hoteli so dokazati, da se mora rešitev krize ozirati tudi na mariborske dogodke, ki jih je baje zakrivila ljubljanska vlada. Ta nesrečen poskus pa ni imel nobenega uspeha in so se tudi tozadevne intrige ponesrečile.



Vaditeljski zbor »O. Z.« ima svojo sejo v ponedeljek ob 20. uri v Zvezni sobi. Ker so na dnevnem redu važne točke, kakor določitev natančnega programa sporazumno s Čehi za slovenski Orlovski zlet 1920, prosim udeležbe vseh bratov vaditeljev. — Načelnik.

Gospodarske novice.

lj Ljubljanska kreditna banka. V smislu sklepa obnem zboru z dne 5. maja t. l. zvišuje Ljubljanska kreditna banka delniško glavnico od 15.000.000 na 20 milijonov kron z razpisom subskripcije 12.500 novih delnic v nom. znesku 5 milijonov kron. Subskripcija se vrši od 1. do 31. avgusta t. l. Natančni pogoji so razvidni in včerajšnjega inserata.

Prosveta.

pr »Preporod«. Izšla je 2. in 3. številka te dijaške revije. Vsebinska je: Zdenko Knez: Naša pesem. — Ob sklepu šolskega leta. — Joško Kovič: Iz spominov. — Pavle Karlin: Večerna pesem. — Dr. Iv. L.: Naše letošnje počitniške naloge. — Frédéric Šubic: Upodabljač umetnost na Kranjskem v prejšnjih stoletjih. — Dušan Debevc: Tvoje slovo. — Dijaški sveti. — Pavle Karlin: Metuljčki. — Dušan Debevc: Na samotni poti. — Franc Tavčar: Tovarišem tehnikom. — Poslovni red Jugoslovanske dijaške Zveze. — Janže Novak: Načrt, po katerem skušajmo organizirati celokupno jugoslovansko dijaštvo, visoko in srednješolsko. — Listnica SZSA, podružnice tehnikov v Ljubljani. — S. K.: Pregled politične ekonomije. — M. H.: Poizkus predloga k reformi šolstva. — Kralj: Svobodi. — Generalna skupščina JDZ. — Listek.

Cena revije je 3 K, za dijače 2 K. V zalogi je pri Tiskovni zadrugi, Sodna ulica 6, kjer je dobiti tudi še prvo številko (za nedijake 2 K, za dijače 1 K 50 v). Reflektanti z dežele naj pošljejo denar vnaprej.

pr Slovenska dijaška zveza, akademsko ferijalno društvo priredi ob priliki slavnostnega zborovanja gledališko predstavo, ki se vrši dne 8. avgusta v Ljudskem domu. Igrala se bo premijera Branišlava Nušića »Protekcija«, komedija v petih dejanjih. Začetek ob 8. uri zvečer. — Predprodajo vstopnic je iz prijaznosti prevzela prodajalna Katoliškega tiskovnega društva (prej H. Ničman). Ker je čisti dobiček namenjen kulturnim potrebam našega dijaštva in prosveti ljudstva, prosimo za obilno udeležbo.

pr Koncert, ki so ga priredili 30. mal. srpana v Rogaški Slatini gg.: operni basist Hugo Zathay, violinski virtuoz Rihard Zika in pianist-skladatelj Janko Ravnik je nad vse pričakovano občinstva najsil-

jajneje uspel. Zbog mojstrskega izvajanja vseh točk se je navdušenje stopnjevalo od točke do točke ter so umetniki želi za podan resnično visok umetniški užitek res iskreno pohvalo občinstva. — Kakor izve-
mo, nameravajo umetniki posetiti v krat-
kem tudi Bled, za kar jim bodo tam mu-
deči se letoviščarji gotovo zelo hvaležni.
pr Profesor M. Downar - Zapolski:
Podlaga države Belo-Rusov (Les bases de
l'Etat de la Ruthénie Blanche). Prejeli
smo lično brošuro s tem naslovom, ki je
datirana v Grodno 1919 in prinaša med
tekstom par slik starih beloruskih knjig
in posnetkov starih beloruskih rokopisov.
Priložen je tudi zemljevid: »Karta belaru-
skaj narodnaj respublik«. —
pr Naša Gospa Lurdska. Prejeli smo
5. do 6. številko tega lista, ki ga izdajajo
kapucini na Reki že 12. leto. List je stro-
go nabožne vsebine in prinaša potopis v
Lurd. List prinaša več kratkih črtic in

člankov. Priložena mu je priloga »Sveti
rat« (Sveta vojska) na 4. straneh.
pr Prosvjeta. Društvo »Prosvjeta« v
Sarajevu izdaja list z enakim imenom,
katerega 1. in 2. številka je pravkar izšla
in prinaša to le vsebino Prva riječ. —
Prosvjeta svome kralju. — Na rad. — Pro-
svjeta. — Početek rada Presvjete i. t. d.
List je dokaj obširen.
pr Proletarec. V Chicagu izhaja »Pro-
letarec«, ki je tednik in obenem sloven-
sko glasilo jugoslov. soc. zveze. List pri-
naša različne članke, dopise in notice. Iz
tega lista tudi izvem, da izhaja v Ameri-
ki (v Chicagu) edina slovenska revija
»Čas«, ki je znanstven in leposloven list
obenem in prinaša tudi slike.
pr Izvestje drž. gimnazije v Novem
mestu o šolskem letu 1918-19 je izšlo pr-
vič v slovenskem jeziku. Koliko let je iz-
ginilo v večnost, koliko trudov je moral
prestati, koliko žrtv doprinesiti naš na-

rod, da mu je končno zasijala svoboda in
je prišel do naravnih in narodnih pravic
svojega jezika. Od leta 1746., odkar se je
ustanovila naša gimnazija pod cesarico
Marijo Terezijo, pa do leta 1855., je izha-
lajo izvestje v latinščini in potem v nem-
ščini do letošnjega leta. Izvestje vsebuje:
Pozdravni govor ravnatelja g. Jos. Westra
na prvi narodni praznik dne 14. decem-
bra 1918., slavnostni govor profesorja g.
Dav. Majcena na Vodnikovi akademiji dne
13. marca 1919 in pa šolska poročila g.
ravnatelja. Koncem šolskega leta 1918-19
je bilo na zavodu 189 učencev, 24 hospi-
tantin in 2 eksternista. — Zanimivo v iz-
vestju je tudi poročilo »Podpornega dru-
šva« za učence na tukajšnji gimnaziji, iz
katerega z veseljem posnamemo izredni
dober uspeh v podporo ubožnega dijaštva.
Število rednih in podpornih članov se je
izdatno zvišalo od drugih let, dokaz za-
služnega delovanja odbornikov pod na-

čelnikom ravnatelja g. Westra. Skupnega
premoženja ima društvo 11.798 K 50 vin.
Ob priliki spregovorimo kaj več o tej plem-
niti človekoljubni napravi. Za danes
prav toplo priporočamo dijaško podporno
društvo vsem blagim srcem v nadaljno na-
klonjenost.
pr »Bogoljub«. Osmi številka »Bogo-
ljuba« je izšla in prinaša to-le vsebino:
Težki časi. — Boj zoper nenravnost. —
Bog s teboj! — Bog in jaz (pesem). —
Gelma Galgani (Nadaljevanje). — † Zlato-
mašnik Mihael Tavčar. — Jutranjice Ma-
riji. — Dva čudna dogodka v Zdenki va-
si. — Marijino cvetje. — Cerkevni razgled.
— Slovenski misijonar.
Kdor izmed ruskih ujetnikov ve kaj
povedati o Alojziju Cesen, ki je zadnjikrat
pisal maja 1918, naj blagovoli sporočiti
njegovemu očetu Francu Cesen, Dol pri
Ljubljani.

Občinstvo se prosi, ako bi kdo pro-
dal, damsko uro z dvema pokrovoma
z monogramom „A. M.“, da to nazna-
ni državni policiji. 4506

Vzajem v našem gostilno ali na de-
želi. — Ponudbe se prosi na upravo
lista pod šifro „Gostilna“ 4544

Star ženski šivalni Singerjev stroj
se proda. Naslov pri upravi „Slovenca“,
pod št. 4539.

Prešički, 8 tednov stari „Jorkshire“
so na prodaj. Naslov pove
upravnistvo lista pod št. 4535.

Kuharica, 29 let stara, pridna in po-
štena, z dobrimi izpričevanji,
zmožna tudi nemškega jezika išče služ-
bo samo pri boljši družini, do 15. av-
gusta ali pozneje. Naslov pove upravn-
ništvo tega lista pod št. 4490, ako
znanka za odgovor.

Proda se dobro žensko kolo pri
ohranjeno
Ivanki Pečnik, Stožice št. 47, pri Ljub-
ljani. 4557 (2)

Tehnilca balancirka za 10 kg se
proda: Dunaj-
ska cesta 36, desno. 4545

Sprejme se takoj mizarški vajenec. Po-
izve se Martinova cesta 2. I. nadstropje.

Dobra kuharica in pridno dekle
za vsako delo se takoj sprejmeti. Vpra-
šati: Sp. Šiška 91/II levo. 4555

Motorno kolo 2 1/2 HP., v dobrem
stanu, se ceno proda.
Naslov v upravi lista pod št. 4563.

Meblovana soba v bližini Ljubljane
se dá samostojno
gospodu v najem brez hrane. Več v
upravnistvu t. l. pod št. 4566.

Zahvala.
Za vse dokaze iskrenega so-
čutja povodom bolezni in smrti
našega iskreno ljubljene-
ga soproga ozi. dobrega očeta, go-
spoda

Matko Inkreta
posestnika in gostilničarja

izrekamo svem našo najsrčnejšo
zahvalo.
Posebej pa se zahvaljujemo
vsem darovateljem krasnega
cvetja, dalje preč. g. trnovske-
mu župniku F. S. Finžgarju za
toložilne obiske, gg. zdravniko-
ma dr. Jenko-tu in dr. Schlehti
za požrtvovalen trud, ter slav.
pevskemu zboru za krakovsko-
trnovski okraj za krasni zalo-
stinki in vsem, ki so spemili
dragega pokojnika tako mnogo-
številno na njega zadnji poti.
Vsem se enkrat najsrčnejša
zahvala.
V Ljubljani, 2. avgusta 1919.

Zaljujoči ostali.

Prežalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem tužno vest, da je Vsemogočni po-
klicjal k sebi v boljše življenje našega nad vse dobrega
soprona, očeta, sina, brata, svaka, zeta in strica, gospoda
Josip Cizel-a
državnega profesorja
danes ob 7/7. uro zvečer po dolgem, z zgledno potrpežli-
vostjo prenašanem trpljenju, večkrat previdenemu s sve-
tosti zakramentom.
Pogreb se bo vršil v nedeljo ob 5. uri pop. iz hiše
žalosti, Velika ulica 19, na pokopališču na Zalah.
Sv. maše se bodo brale v farni in v samostanski
cerkvi.
Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožno mo-
litev.
Kamnik, 1. avgusta 1919.
Zaljujoči ostali.

Dva oleandra, bel in rdeč 1 1/2 m
visoka se prodasta.
Nova ulica 7/II vrata 6. levo.

Košnja sena. Več tisoč stotov sena
prve vrste, stot po 12 K
imam za oddati v košnjo. Seno selahko
vložiti moje kozolce do zime. Tudi vo-
zovi se dobe pri meni. Anton Kržišnik
posestnik, Poljane št. 26, nad Škofjo
Loko. 4536

Išče se gospodična, z možna slo-
venske in nem-
ške stenografije in stroje-
pisne event. samostojna moč. Gospo-
dične, ki so bile že pri kakem trgo-
vskem podjetju, imajo prednost. Ponud-
be zahtevo plače pod „Samostojna moč“,
na I. Jugoslovanski anončni in infor-
mačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljub-
ljana, Francovo nabrežje 5.

Knjigovodkinja, samostojna, popolno-
ma izveščana v vseh
pisarnskih delih, ki ima tudi veselje do
trgovine se sprejme takoj. Ponudbe na
poštni predal 38, Ljubljana. 4502 (3)

Komisijiska trgovina Filip Pečenko,
Ljubljana, Du-
najska c. 6, priporoča svojo bogato
zalogo manufakturnega blaga: cefirja,
tiskovine, hlačevine, nogavic, robcev,
sukanca, gumbov, pritiskačev, ritčic
za čevlje in drugih izdelkov čeških
tvornic, katere zastopa.

Na Smarni gori se bode z rokom
1. jan. 1920 dala v
najem gostilna s posestvom, pri kate-
rem je 90 a njiv, 3 ha 36 a travnikov.
Najemnik mora oskrbovati romarsko
cerkev in opravljati cerkveniško služ-
bo. Natančnejša pojasnila daje župni
urač v Vodicah na Gorenjskem. 4320

Resna ženitna ponudba. Dekle, v
lepi dobi,
se želi radi izgube ženina v vojni.
seznaniti s poštenim mladeničem ali
vdovcem brez otrok v starosti 32—38
let, ki bi imel posestvo ali nekaj tisoč
kron, službo ali obrt. Le resne ponud-
be naj se pošiljajo s sliko na upravo
lega lista, pod šifro »Zagotovljena
sreča« 4564.

Ženitna ponudba. Mladenč, ki je v
23 letu, dobro iz-
učen finega čev-
ljarskega dela, pošten, s prihranjenim
denarjem, se želi poročiti z gospodično
staro od 19 do 23 let, ki bi imela po-
sestvo ali okrog 6000 K denarja. —
Ponudbe na upravnistvo »Slovenca«
pod »čevljare«.

Odda se po ugodni ceni, dobro ohranjen
pisalni stroj sistem
»Jost«.
Stroj se lahko pogleda v pisarni tvrdke
Kmet & Komp. na Marije Terezije
cesti št. 8.

Oklic. A I 685/19-6.
Vsled sklepa z dne 30. julija 1919 opr.
št. A I 685/19-6 prodajale se bodo dne
6. avgusta 1919 pričenši ob 9. uri do-
poldne in eventuelno prihodnjega dne
v Ljubljani, Pred škofijo št. 15 v za-
puščno po dne 12. julija 1919 umrli Mariji
Jeraj spadajoče stvari in sicer:
Razna sobna oprava, posebno postelje,
žensko perilo in obleka in različno kra-
marsko blago.
Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I.
dne 30. julija 1919.

Revue Franco-Slovène
(No. III)
En vente dans toutes les librairies.

Obrtno naznanilo.
Podpisani naznanjam sl. občinstvu,
stavbenim vodstvom, kakor tudi šol-
skim vodstvom, da sem premestil svojo
slikarsko in pleskarsko obrt
v domovino. Bil sem skozi štiri leta v
vojni in prišel kot invalid domov. Sedaj
sem skoro popolnoma ozdravel,
tako da zamerem v tej stroki postreči
z največjo točnostjo. Imam še blago
iz predvojnne dobe na razpolago, cene
primerne. Se priporočam

Ivan Martinc, slikar in pleskar
Ljubljana, Poljanska cesta 20.

»LADA« laboratorij za kozme-
tiko in higijeno žena in otrok
Zagreb, trg I br. 15 priporoča:

„Ladol“ voda za usta in
zobe.
„Lada“ prašek za zobe.
„Lada“ mazilo proti potenju
nog, rok in pod paz-
duho.
Dobiva se v vseh lekarnah in
drogerijah. Iščejo se zastopniki.

Pošteno dekle z dežele želi
službo kot

gospodinja prisamskem
gospodu ali
v župnišču. Cenj. ponudbe pod »Gospo-
dinja 1560/M« na upravo »Slovenca«.

Dolenjsko! Višji držav. urad-
nik z dvema od-
raslimahčercama
išče stanovanje za takoj, obstoječe
iz 3—4 sob in pritklin na Dolenj-
skem blizu železnice. Ponudbe pod
»Dolenjsko« 4540 takoj na upravn-
štvo tega lista.

Volno
ovčjo kupi vsako množino po
najvišji ceni
Veletgovina
R. STERMECKI, CELJE.

Trije novi mesarski vozovi
na proste osi in peresa, izdelani po
novem sistemu, dalje rabljen navadni
kranjski koleselj prenovljen in v jako
ugodni ceni prodajo. — Jernej Pirnat,
kovač in izdel. voz, Jarše p. Domžale.

Moko
lišol, koruzo, oves prodaja iz skladišča
na debelo M. Dimič, Zagreb, Jurišičeva
ulica 24. Tel. 19—16.
Drva
bukova in hrastova, vsako množino za
takošnjo ali poznejšo odpošiljatev se
kupi. Ponudbe sprejme Malenšek
M. v Mariboru. — Posredovalci dobe
primerno provizijo.

Razpošiljam lepa
bukova drva
žagana, cepljena in meterska,
franko na dom. Cene nizke, do-
bava točna.
Srebotnjak, Kolodv. ulica 31

Dr. Milan Orelly
odvetnik v Belgradu
Knjeginje Ljubice ul. 2.
Korespondenca: srbska, hr-
vatska, nemška in mažarska.

Zaradi dopusta osobja ostane
trgovina
od 3. do 17. avgusta 1919
zaprta.
Henrik Kenda, Mestni trg.

Pisarniške mize
proste, kakor tudi najfinejše izvršbe
pri Brata Sever, zaloga pohištva in
tapišniška delavnica, Ljubljana, Kolizej

Kočija na polkrita
in omnibus
oboje dobro ohranjeno se proda.
Več pove vratar »Hotela Slon«.

3 kočije
1 landaver, 1 na pol pokrita kočija,
in 1 lovski brek brez strehe, vse v
prav dobrem stanju se prodajo v villi
Zora na Biedu.

Kavarniški pikolo
se sprejme. Pismene ponudbe na
»KAVARNO SLON«.

**Klavirje, pianine, harmo-
nije, violine, citre, har-
monike, strune** itd. — imi
v velikanski zalogi
ALFONZ BREZNIK
učitelj Glasbene Matice in edini zaprise-
ženi strokovnjak, LJUBLJANA, Kongresni
trg 15 (nasproti nunske cerkve). 1816

Naročajte „Slovenca“!

Barva — kemično — čisti
vsakovrstno blago
pere
domače perilo
(pošilja po isto na dom)
lovarna Jos. Reich

Gledališki konzorcij razpisuje
službo tajnika
Narodnega gledališča v Ljubljani.
Nastop dne 15. avgusta t. l. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe je
reflektantom z dokazili o svoji izobrazbi in dosedanjem službovanju vlagati
na gledališko pisarno (operno gledališče) do 10. t. m. 4562

Nudimo: Izvozne predmete vsake stroke
posebno kemikalije, materialno blago, bakreni
vitriol, parafin, ceresin, rudn, vosek, kolofonijo, ameriško in
francosko blago, kromkal, v celih vagonih z izvoznimi in
uvoznimi dovoljenji.
Kupimo: Ceresin okrogel, stearin v ploščah vsako množino.
„ORIENT“, kemična industrijska in trgovska a. d.
Dunaj I., Rotenturmstrasse 27.

Barva
za obleko je došla, črna, modra, zelena,
rujava, lila, rumena, rdeča in siva
100 zavrtkov K 65— razpošilja Karl
Loibner, Celje.

Pohištvo
od priprostega do najfinejšega izdelka
priporoča po solidni ceni **FRAN SKA-
JAR**, Ljubljana, R. m. s. c. 16. Stav-
beno in pohištveno strojno mizarstvo.

Barake naprodaj!!
Dve baraki v velikosti 10×40 in
ogrodje brez opaža, še nikdar postav-
ljene, ima naprodaj
FRAN MARTINEC, mestni tesarski
mojster, Ljubljana, Prule 8.

Martin Žuran
sobni slikar
Ljubljana, Mestni trg št. 12
se priporoča slavn. občinstvu za vsa v
to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna,
cene zmerne.

Prodajam
mast, topljeno po K 30 za kg
slanino, suho po K 28 za kg
meso, suho po K 20—24 za kg
klobasice po K 20—30 za kg Pošiljam v
poštinih zavojih po povzetju. Cenj. po-
nudbe na upravo lista pod št. 4169.

Jajca sveža
kupi v vsaki množini in
prosi za ponudbo
EKSPORTNA TRGOVINA
ED. SUPPANZ v Pristavi,
Štajersko.

Išče se slovenska
plačilna natakarica
ki je zmožna tudi hrvaščine, za
Grand hotel de l'Europe, Celje.

Iščejo se
strugarski in ključavničarski
mojstri.
Ponudbe na Strojne tovarne in livarne
d. d., Ljubljana. 4503 (3)

Barva — kemično — čisti
vsakovrstno blago
pere
domače perilo
(pošilja po isto na dom)
lovarna Jos. Reich

Gledališki konzorcij razpisuje
službo tajnika
Narodnega gledališča v Ljubljani.
Nastop dne 15. avgusta t. l. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe je
reflektantom z dokazili o svoji izobrazbi in dosedanjem službovanju vlagati
na gledališko pisarno (operno gledališče) do 10. t. m. 4562

Nudimo: Izvozne predmete vsake stroke
posebno kemikalije, materialno blago, bakreni
vitriol, parafin, ceresin, rudn, vosek, kolofonijo, ameriško in
francosko blago, kromkal, v celih vagonih z izvoznimi in
uvoznimi dovoljenji.
Kupimo: Ceresin okrogel, stearin v ploščah vsako množino.
„ORIENT“, kemična industrijska in trgovska a. d.
Dunaj I., Rotenturmstrasse 27.

Žensko zdravilišče

državne toplice Dobrna pri Celju (preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark) — virec izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini. Maj — oktober.

Drava

lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Mariboru
nudi pohištvo lastnega izdelka, in sicer **spalne sobe**

v vsaki množini, oastojče iz 2 dvokrilnih omar s predalom, 2 postelj, 2 nočnih omaric, 1 umivalnik z zrcalom, 1 mize, 4 stolic.

Cena kompletne sobe v hrastovi, bukovi, mahagonijevi ali orehovi imitaciji — svetlo ali medlo **K 2900.** Permanentna izložba se nahaja v dvorani družbe Tegetthoffova cesta 51.

Popolne opreme za hotele in sanatorije.

Proda se:

1. Lokomobil

system Wolf-Magdeburg Buckau, vročeparni stroj z visokim pritiskom, z 20 m visokim dimnikom iz pločevine in parnim kotlom 1785 m² kurilne (ozir. vodne) površine, 12 atmosfer nadpritiska, maksimalne moči 75 PS in 240 tur na minuto.

2. Parni kotel

system Bouilleur, 235 m² kurilne površine, 6 atmosfer pritiska, obstoječ iz zgornjega in spodnjega kotla, delan iz la Martinovega jekla.

Oboje se lahko ogleda na licu mesta v tovarni za usnje Carl Pollak, Vrhnik; pismene ponudbe pa naj se pošljejo na naslov

Carl Pollak, Ljubljana.

Komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani

razpolaga še s sledečimi

automobili

nahajajočimi se:

- 3 tonski Nesseldorfer A XI 458 v Lescah pri pivovarni, cena 6700 K.
- 3 tonski Marta A X 272 v Lescah pri kolodvoru, cena 8700 K.
- 2 tonski Spa A XVIII 179 v Tržiču pri pošti, cena 10.000 K.
- 1 1/2 tonski Fiat v Kamniku, v smodišnici, cena 10.000 K.
- 2 tonski Büsing A VII 833 v Domžalah pri Krtini, cena 7500 K.
- 3 tonski Nesseldorfer B IV 58 v Trebnjem na dvorišču gostilne Pavlin, cena 15.500 K.
- 2 tonski Fross & Büsing na Vrhnik, dvorišče g. Lenarčiča, cena 2000 K.
- 3 tonski Nesseldorfer na Vrhnik v pivovarni, cena 9000 K.
- 3 tonski Büsing-Danubius A XI 492 v Kamniku, v smodišnici, cena 5000 K.
- 3 tonski Fross & Büsing v Gorenji vasi pri Škofjiloki, cena 3000 K.
- 2 tonski Fross & Büsing A VII 835 v Škofjiloki pred mestno klavnico, cena 7000 K.
- 3 tonski Nesseldorfer B IV 49 v Borovnici, cena 2500 K.
- 3 tonski Praga A XII 270 v Sovodnjah pri Žireh, cena 2000 K.
- 2 tonski Waf A IV med Lukovico in Trojanami, cena 1300 K.

Interesente se opozarjajo na pogoje razglašene v listih 10. maja t. l., ki se glase: 1. Komisija za stvarno demobilizacijo si pridržuje pravico dodeliti tudi nižjim ponudnikom, ako je isti ozira vreden. 2. Kupec sme avtomobil prodati šele po preteku 2. let brez dovoljenja deželne vlade, v kar se pismeno obveže. 3. V slučaju potrebe ga mora postaviti voj. oblastim v teku 48 ur na razpolgo proti postavni odškodnini. Pismene ponude je poslati do 14. avgusta t. l. na avtomobilni referat v Ljubljani, hotel Ilirija. — V ponudbi je navesti ponudbeno ceno, v kakšne svrhe se ga bo rabilo in natančen naslov ponudnika.

Jadransko hotelsko in kupališno dioničarsko društvo

Sušak-Reka, Zoonimirova ulica 102

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel-Pension
„SPERANZA“
„IMPERIAL“
Opatija.

Sanatorij in veliko
morsko kopališče
„THERAPIA“
Crikvenica.

Palace-Hotel
„MIRAMARE“
Crikvenica
Telefon Interurb. 11.

Hotel-Pension
in morsko kopališče
„JADRAN“
Sušak-Reka
Telefon interurb. 2-14

Vsi hoteli in sanatoriji so najmodernejši in z vsem komfortom urejeni. — Oskrba izvrstna. — Otvorjeni skoni celo leto. — Vse naročbe prejema in daje pojasnila za Crikvenico; uprava hotela „MIRAMARE“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „SAN-MARINO“ v Novom; za Sušak: SREDIŠNJI URED DRUŠTVA, SUŠAK-REKA.

Naslov za brzojave:
Jadransko centrala Sušak-Reka.
Interurbano telefon šte. 9-8-9.

Hotel-Pension
in morsko kopališče
„JADRAN“
Bakar.

Hotel-Pension
„SAN-MARINO“
Novi Vinodolski
Telefon Interurb. 5.

Hotel-Pension in veliko
morsko kopališče
„LISANJ“
Novi Vinodolski.

Kupi se:

1 lokomobila 15–25 HP — 1 Wertheimerca
salmijak sol in cvet do 20 kg
magnezija — Glauber sol po 10 kg
Bukovo oglje na vagone.

Proda se:

2 pisalna stroja — zoborebel boljši in cenejši — novi angl. Footbal čevlji.

Ponudbe sprejema:

Kupčijska posredovalnica „Merkator“
Ljubljana, Jurčičev trg 3.
Poslovne ure za stranke: 10–12, 3–5.

KEFIR

Filip Pecenko

Ljubljana, Dunajska cesta št. 6
naznanja slav. občinstvu, da je otvoril

Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje Kefirja in Joghurta

Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, želodčnim boleznim itd. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle.

Kefir uniči vse človeškemu organizmu škodljive bacile. Pri rednem vživanju istega se doseže visoko starost. Uspeh zajamčen s 1000 K. Razpošilja se tudi na deželo.

POZOR!

Kdor bi blago prodal, pa nima kupca,

Kdor išče blago, pa ne ve za prodajalca,

naj se poslužijo kupčijske poslovalnice

„Merkator“

„MERKATOR“ preskrbuje kupce in prodajalce

„MERKATOR“ prihrani naročniku časa, truda in stroškov.

Pisarna: Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Ivan Kacin izdelovatelj harmonijev

je odprl svojo delavnico na Radcekega cesti št. 1 (vogal sv. Petra ceste) kjer izdeluje vsakovrstne harmonije, prenovljuje stare, uglašuje in popravlja tudi klavirje, harmonike, violine. Vse po primernih cenah. Izdelane harmonije imam vedno v zalogi.

Pozor!

Fina kolesna pnevmatika

Inozemski izdelek
kompletne garniture

J. GOREC

trgovina s kolesi
v Ljubljani,
Marije Terez. c. 14.

Žična mreža

pocinjena raznih debelosti se ceno

proda 4443 (6)

Sreboinjak, Kolodvorska ulica št. 31.



ERKA d. z. o. z.

Dunaj IV., Seisgasse 18/B.

Razprodajalci zahtevajte spec. ponudbe.

Prva jugoslovanska krznarnica

Gradišče št. 7, nasproti Dramatičnega gledališča

prevzame vsakovrstne surove kože v strojenje in jih popolnoma izgotovi za najmodernejše garniture itd. — Nemoderni plašči, mufi, boe itd. se predelajo najmodernejše in najnovejše po pariških modnih žurnalih. — Zoper škodljive molje prevzamem kožuhovine čez poletje v shrambo. — V zalogi so prave srbske šajkače (bojne čepice) ter zvezde, epolette itd.

LUDOVIK ROT.

Kranjska deželna podružnica nižjeavstrijske deželne

življenjske in rentne zavarovalnice

se je preselila

z Marije Terezije ceste št. 12 — na

Dunajsko cesto št. 17, I. nadstr.

(Medjatova hiša).

4549

Posojilnica v Gornji Radgoni

sprejme poštenega, zanesljivega, samskega

uradnika

ki ima že nekaj prakse v knjigovodstvu, korespondenci in zemljiški knjigi. — Prošnje s sposobnostnimi dokazili in naznanilom pogojev naj se pošljejo načelniku Posojilnice.

Julij Meinl, Ljubljana.

Kava
Gaj
Gokolada
Kakao
Sardine
Kondenz.
mleko
Malaga

Rum
Konjak
Likerji
Marmelada
Keksi
Riž
Trapistovski
sir

Fino
francosko
olje
primitissima
v dozah
po 12 1/2 kg
in odprto.

Razpošilja se
po celem SHS kraljestvu
od 5 kg naprej.

4547

Izvoz pohištva!

Pohištvo za pisarne, hotele in stanovanja, 10 vagonov točno dobavljeno. — Želi se nemška korespondenca.

4446

D.-O. REPUBLIK - MÖBEL,
DUNAJ XIX, DOBLINGER-HAUPSTRASSE šte. 74.

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 18

ponuja:

Posnemalne stroje za mleko „Alfa“
Vrče in posode za mleko „Alfa“
Hladilnike in potrebščine za mlekarstvo
Brzoparlinske „Alfa“ (tudi s pripravo za žganjekuho)
Gonilne jermene iz usnja in gumija
Čevlji itd. iz gumija
Mizarski klej (lim)
Firnež la, kranjski
Svinec, cink v kosih

Živo apno
Zidno in strešno opeko
„Waatproof“ za osuševanje in izolacije vlažnih prostorov
„Anasphalt“ za tlakovanje cest, hodnikov, kleti itd.
Strešno lepenko
Mavec (gips)
Bukovo oglje
Ovojni papir beli in rujavi

Nadalje: Vsakovrstne tehnične potrebščine za tovarne, industrije itd. — Kar se ne dobi drugje, za to naj se vpraša pri nas. — Splošni ceniki se točasno še ne razpošiljajo.

Kupujejo se konji za klanje

po najvišjih dnevnih cenah. V slučaju, da se konj ponesreči, se pride zaklat na lice mesta. Istotam se konjska mast po nizki ceni na suho meso drobno in debelo. Za cenjene ponudbe se priporoča

Rudolf Pušnik, Ljubljana, Rimska cesta 19.

Pažnja putnicima v Beograd!

HOTEL WILSON

I. reda Karadžordževa ulica 89,

preko puta železniške stanice, stavlja poštov putnicima na razpolaganje svoje moderne i higijenske opremljene sobe. Službujući perzonal je slovenski. Cene umerjene, postrežba točna, hitra in solidna.